

Poštnina plačana v gotovini.

75 30. V. 1936

KMETOVOALEC

GLASILO
KMETIJSKE DRUŽBE

V

LJUBLJANI

R. Z. Z. O. Z.

Celoletna naročnina znaša Din 25.— (za inozemstvo Din 35.—).

List izhaja enkrat mesečno.

Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Novi trg št. 3.

Cene oglasom za enkratno objavo:

$\frac{1}{2}$ strani Din 800.— in Din 40.— oglasne takse $\frac{1}{8}$ strani Din 200.— in Din 5.— oglasne takse
 $\frac{1}{4}$ strani Din 400.— in Din 20.— oglasne takse $\frac{1}{16}$ strani Din 100.— in Din 2.— oglasne takse

Mali og'lasi beseda po 50 par in Din 2.— oglasne takse

Priloge listu se računajo za vsakih 1000 prilog po 100 Din.

Vsebina: Obubožanje. — Razno. — Kultura breskev po ameriškem načinu. — Vabilo k občnemu zboru Vinarskega društva. — Važna osnova za zatiranje peronospore na vinski trti. — Zatiranje peronospore. — Trošarina na vino in žganje. — Razno. — Bolezenski vplivi živalske krme in nepravilnega krmjenja. — Zakaj včasih cepljenje proti rdečici ne drži dovolj dolgo? — Čebele v maju in juniju. — Vprašanja in odgovori. — Družbene zadeve in razno. — Književnost. — Priloga: Vnovčevalec.

Brinje, fige in rozine

oddaja po najnižji ceni IVAN JELACIN, Ljubljana, Emon-
ska c. 8. 87

Bencinmotor

5 k. s. z cirkularno na vozu ter mlatlino s tresilnikom in
reto prodaj za Din 4000.—. Ponudbe pod: Gotovina 4000 na
upravo Kmetovalca št. 35. 35

Pozor fotografi in vrtnarji!

Pet (5) šip z žično vlogo (Tafelglas mit Drahteinlagen) 7 mm
debele, širokost: 1 m, dolžost: 2 m 14 $\frac{1}{2}$ cm, dalje šest (6)
šip iste kakovosti in širine, dolžost: 2 m 80 cm do 2 m 90 cm
ima po ceni na prodaj: Roman Rek v Ljutomeru. 39

Kosilni stroj — Döring

malo rabljen, z žetno pripravo prodaj: Ludvik Svotlšak, poš.
Svetje 8, p. Medvode. 38

Jajca za valjenje

od velikih sivih Plimout kokoši. Kanadke izvrstne jajčarice.
Cena 2.50 Din se dobe pri Avgust Kuhar, Vevče, pošta D. M.
v Polju. 29

Vsakovrstno prejo

sprejema v tkanje tkalnica „Krosna“ v Ljubljani, Zrinskega
cesta 6. — Sej lan in predi, da se s tkanino lastnega pridelka
oblečeš! 1

Kosilnica Döring

v popolnoma dobrem, takoj uporabljivem stanju, naprodaj po
nižki ceni. Graščina Čemšenik, pošta Dob. 37

Kolesa

poniklana in kromirana na prodaj po neverjetno nizkih cenah.
Vsi nadomestni deli vedno na zalogi. Nova trgovina, Ljub-
ljana, Tyrševa 36. 36

OPOZORILO!

Kupite kolesa in šivalne stroje

ki so že malo rabljeni, a odgovarjajo novim,
zelo po ceni, edino pri „PROMET“ v Ljubljani
(nasproti Križevniške cerkve).

Rejec malih živali čitajo strokovni list

„Rejec malih živali“

glasilo Zveze društev rejcev malih živali
LJUBLJANA, Karunova ulica 10.

Zoper slabokrvnost, slabo prebavo in

oslabeledost

vsake vrste, učinkuje najboljše povsod pri-
znana Hočevarjeva aromatična želez-
nata tinktura. Ne kvari zob, je prijetnega
okusa ter za odrasle in otroke. Razpošilja
se od 3 steklenic dalje. Čuvajte se pona-
redb in naročajte naravnost iz lekarne
Mr. Stanko Hočevar, Vrhnika. Polliter-
ska steklenica 20 Din. 104

Zavod za pridobivanje
in prodajo gozdnih semen
Gozdne drevsnice

Saša Staré - Mengeš

Žel. post. Jarše - Mengeš
Dravska banovina
Telegrami: Staré Mengeš
Zahtevajte centik!

Oglasi v „Kmetovalcu“ imajo uspeh!

KMETOVALEC

št. 5.

V Ljubljani, 15. maja 1936.

Leto 53.

Obubožanje.

Fr. K.

Zanimivo je tarnanje gotovih stanov na raznih zborovanjih, ki posredujejo med producenti in konsumenti (t. j. med kmetom in meščanom) nad neznosnimi razmerami, ki vladajo na kmetih. Trdne kmetijske hiše, vključno s skrajnemu varčevanju, garancija od zore do mraka, polnih hlevih in kaščah, kletih in srambah, ne zmorejo več kupovati niti najnujnejših potrebščin za hišo. Tako nekako zvenijo in se slišijo govori v raznih oblikah, s katerimi opisujejo te žalostne razmere. Narod leže vedno globlje v uboštvo. Tako ne gre več dalje; odpomoč je ob 12. uri neobhodno potrebna. Sestavljajo se kratke resolucije, naslovljene na merodajne činitelje, s pozivom in rotnjem na pomoč. Kmet ne zmore ničesar več. Do tu je to prizadevanje v redu.

Kakor je hvalevredna skrb za kmeta od strani teh stanov, da se zboljšajo razmere na kmetih, moramo na žalost na drugi strani ugotoviti sledeča dejstva, ki niso s tem v skladu. Vse to jadikovanje zveni nekako slično kakor žabje regljanje pred nevihto. Ne smatramo tudi za važno, ako prihaja točenje solza zares odkrito od srca, da se zakrijejo lastni grehi. Našega kmeta bi gotovo bolj veselilo, da se pokaže enkrat vsaj malenkostno dobro voljo, in sicer ne samo z besedami, temveč tudi z dejanji. Delo dokazuje, ne pa beseda.

Naš kmet doživlja skrajno slabe čase. Vsi se mu hočejo dobrikati ob raznih prilikah, na razne načine. Od prevrata semkaj pa mora kmet doživljati krivice in se je tudi prepričal, da je vsa ta skrb drugih zanj vse kaj drugega kakor odkrita in poštena. Vse pomilovanje in nasveti, prilivanje in hvalisanje, obljubovanje in dobrikanje ni nič zaseglo. Vsi stanovi so organizirani v svojih stanovskih zbornicah, samo uboga kmetijska para živi od milosti drugih. Njegova naloga je garati in trpeti za druge ter molčati. Ne daj Bog, da se drzne kmet raznim stanovom, ki se jim

vključno krizi več ali manj dobro godi, krizirati njih neodkrito početje.

Nočemo delati nikomur krivice, ampak dejstvo je, da drugi stanovi nočejo trpeti tega, da bi se kmet stanovsko organiziral. Kako jih bode v oči organizacija kmetov na zadružni podlagi, o tem ni treba mnogo govoriti. Že majhen skupen nastop kmetov jih plaši, o čemer se je lahko naš kmet že prepričal neštetokrat.

Smatramo za svojo dolžnost, da kličemo kmetijske gospodarje k složnemu nastopu povsod, kjer gre za skupna kmetijsko-gospodarska vprašanja. Letošnja organizacija „Samopomoči“ ali „Sloge“ bo brezuspešna, ako ne bodo kmeti složni. Kaj pomaga, če dobi kmet 20—30 para pri kg za živinče več pri organizaciji sejmskih odborov, ko pa na drugi strani (primer v Ljubljani) mesarji zvišujejo ceno mesu za 2 Din pri kg. S tem je udarjen producent in tudi obubožan konsument, zlasti na naših domačih trgih. Semkaj mora poseči oblast z vso trdoto zakonite ureditve, pa tudi s silo, ako ne gre drugače. Ureditve teh domačih krivic je nujno potrebna, ako hočejo, da bo kmet vsaj za silo vzdržal v teh težkih časih.

Dovoljujemo si vprašati merodajne činitelje pri sklepanju trgovskih pogodb, kaj nameravajo ukreniti za izgubljeni italijanski trg? KD je znano, da izvažajo Turki in Grki živino na Malto in v druga pomorska mesta v Sredozemskem morju, da Bolgari čedalje bolj osvajajo nemški in tudi angleški trg s svojimi prvovrstnimi pridelki. Kaj pa pri nas? Izkoriščanju, izigravanju in nepoštenosti je treba napraviti konec. Da je uboštvo na kmetih tolikšno, je edini vzrok ravno tu. Povemo ob 12. uri, da se narod tega čedalje bolj zaveda.

Razno.

Cementni kartel se je ustanovil. Zopet en udarec za kmeta. V Beogradu se je pred nedavnim ustanovila cementna družba kapitalistov z imenom „Cement“, ki bo imela izključno pravico za prodajanje cementa v Jugoslaviji. V tujino, t.

i. za izvoz pa lahko cementarne same prodajajo. S tem bo zopet udarjen naš kmet, ko bo moral drago plačevati cement za napravo gnojničnih jam, silosov, popravilo hlevov itd.

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

Kultura breskev po ameriškem načinu.

Dr. V. Orel, preuredil Fr. Kafol.

(Dalje.)

Vzgoja breskev v drugem letu po saditvi.

Prednosti kotlaste oblike.

Breskev vzgajamo v oni obliki, ki najbolj odgovarja njeni naravi, in to z ozirom na lego, zemljo in podnebne prilike. V novejšem času vzgajajo breskve povsod v obliki kotla z nizkim deblom. Z nizko obliko si prihranimo pri škropljenju, pri obrezovanju, pri obiranju sadja, mnogo dela. Na kotlasti obliki se razvijejo tudi plodovi do popolnosti. Sončni žarki obsevajo listje in sadje od vseh strani, in to je glavno, da breskev rodi. Okoli dreves kroži zrak, s katerim vdihava drevo prepotrebne snovi iz zraka. Listje ostane lepo zeleno in enakomerno razvito povsod, po vsej dolžini vej. Košate veje delajo v sredini goščavo, senca in vlaga v notranjosti vejevja pa onemogočata pravilen razvoj plodnih cvetov. Obledelo listje predčasno odpade, na ta način postanejo veje gole, mladice se posuše, kar je vse v kvar rodovitnosti. Čim več sonca in zraka, tem bolje in enakomerneje se breskev razvija.

Namen obrezovanja je skladno združiti z delom človeške roke in razuma, ki naj naravi pomaga tam, kjer je sama v svojo škodo preradodarna. Zakon narave je, da drevo, ki je v enem letu preveč rodilo, drugo leto počiva. Z obrezovanjem pripomoremo drevesu do stalne, enakomerne in redne rodovitnosti. Kjer je preveč rodovitnih očeš, jih odstranimo, tako da odrežemo mladice na 5—6 očeš. S tem preprečimo, da drevo preveč ne rodi. Obilna rodovitnost slabi namreč drevje in povzroča predčasno hiranje, osobito tedaj, ako nismo drevju zadostno pognojili in ga tudi drugače nismo negovali. Z obrezovanjem omogočimo, da se vse veje voditeljice enakomerno na vse strani razvijajo. Oblika krone mora biti v ravnovesju. Odstraniti moramo vse nepotrebne veje, da se sok enakomerno porazdeli po vsem

drevesu. Na ta način vzgajamo močna, zdrava drevesa, z lepo zunanjo obliko, s pravilno razdeljenimi vejami.

(Dalje prih.)

Vinarstvo in kletarstvo.

Vabilo.

na X. redni letni občni zbor Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru in VIII. vinarski kongres, ki bosta dne 6. in 7. junija 1936, v Narodnem domu v Brežicah.

Spored:

6. junija — sobota:

ob 17. uri seja glavnega odbora in delegatov vinarskih podružnic ter redni letni občni zbor Vinarskega društva.

I. Dnevni red seje glavnega odbora:

1. Poročilo društvenih funkcionarjev.
2. Poročilo sourednika za vinarstvo in klet. pri „Kmetovalcu“.
3. Obravnava predlogov in pritožb s strani podružnic ter članov Vinarskega društva.
4. Predlogi glavnega odbora za občni zbor: članarina, kraj in čas prihodnjega občnega zbora.
5. Predlogi za volitev predsednika, podpredsednika, 12 odbornikov in dveh preglednikov računov.
6. Pretres referatov za vinarski kongres.
7. Slučajnosti.

II. Dnevni red občnega zbora:

1. Otvoritev občnega zbora.
2. Imenovanje dveh zapisnikarjev in dveh skrutinatorjev.
3. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in preglednikov računov.
4. Poročilo sourednika za vinarstvo in klet. pri „Kmetovalcu“.
5. Odobritev odborovih predlogov: višina članarine in kraj prihodnjega občnega zbora.
6. Volitev predsednika, podpredsednika, 12 odbornikov ter dveh preglednikov računov za dobo enega leta.
7. Obravnava predlogov in morebitnih pritožb s strani podružnic in društvenih članov.
8. Volitev oz. potrditev uprave „Trsničarskega odseka“.
9. Slučajnosti.

7. junija — nedelja:

I. Ob 9. uri VIII. vinarski kongres v „Narodnem domu“ v Brežicah.

Dnevni red:

1. Važnost selekcije v vinarstvu in načrt organizacije selekcijskega dela. Poroča ing. Serg. Goriup.

2. Kupčija z moštom in vinom. Poroča Anton Šega, ravnatelj kmetijske šole v p. v Ptuju.

3. Gnojenje vinogradov. Poroča ing. Ivo Zupanič, ravnatelj kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

4. Vinogradniške razmere na Bizeljskem in na Dolenjskem. Poroča Franc Kerin, posestnik, Sv. Križ pri Kostanjevici.

5. Resolucija.

II. Po kongresu otvoritev vinske razstave, združene z vinskim sejmom, ki jo prirede združene vinarske podružnice brežiškega in krškega sreza v „Narodnem domu“ v Brežicah. Razstava bo trajala 7. in 8. junija.

Izletji:

III. Popoldne. Ogled vinogradov na Bizeljskem.

8. junija — ponedeljek:

Ogled vinogradov na Dolenjskem (Gadova peč, Št. Jernej, Pleterje) in vinarske zadruge v Kostanjevici.

Izletov se morejo udeležiti samo tisti člani Vinarskega društva, ki se bodo priglasili zanje do 1. junija 1936. pri sreskem kmetijskem referentu g. Vl. Mahorčiču v Brežicah.

Predsednik:

Tajnik:

L. Petovar, l. r.

J. Zabavnik, l. r.

Opomba:

§ 8. pravil Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru določa med drugim: Redni občni zbor vinarske podružnice se mora vršiti za končano poslovno dobo v mesecu aprilu. Občni zbor je sklepčen, ako je navzoča vsaj četrtina članov, sicer je sklepčen pol ure kasneje pri vsakem številu navzočih članov. Za veljavnost sklepov, je potrebna polovična večina glasov.

Podružnice si izvolijo na svojem rednem občnem zboru delegate, kot njih zastopnike za redni občni zbor Vinarskega društva, in sicer za prvih 20 članov po enega, za vsakih nadaljnjih 20 članov zopet po enega delegata; morebitni nadaljnji ostanek od najmanj 10 članov se računa za nadaljnjega enega delegata. En delegat sme imeti največ tri glasove; izkaže se s pooblastilom. Za vsaj enega delegata z enim glasom mora imeti podružnica najmanj 15 članov.

§ 9. pravil določa med drugim: Občni zbor Vinarskega društva je sklepčen, če je zastopana po podružničnih delegatih vsaj desetina v podružnicah organiziranih članov. Pri nesklepčnosti se vrši občni zbor pol ure kasneje pri vsakem številu udeležencev.

Važna osnova za zatiranje peronospore na vinski trti.

Ing. R. Šturm.

Najhujša glivična bolezen vinske trte je gotovo palež ali peronospora, ki napravi vsako leto po vinorodnih pokrajinah ogromno škode. V naslednjih vrsticah bom skušal pojasniti važno osnovo za praktično zatiranje boleznin na vinski trti.

Prezimovanje in prvo okuženje zajedalca.

Bolezen tvori jeseni na zelenih trsnih delih, predvsem na listju, okrogle zimske trose, katerih najdemo na odpadlih listih do 250 na 1 mm²; prezimijo torej na odpadlem listju. Izkalé pa prihodnjo spomlad, ko je ob primerni toploti namočil dež zemljo. Zimski trosi se ne razvijejo pod 10° C, včasih tudi ne pod 13° C. Najugodnejša toplota za kaljenje zimskih trosov pa je med 18° in 25° C; seveda pri zadostni vlagi.

Iz zimskih trosov se razvijejo trososoci s trosi, ki jih dež zanese na mokro spodnjo listno stran, kjer se naselijo navadno ob listnih režah, skozi katere poženejo kalček v notranjost lista, kjer se nato razprede steljka glivice, ki srka hrano iz listnega staničevja. Ko se je steljka v notranjosti lista razpasla, se prikaže na spodnji listni strani v obliki belkaste prevleke, kar je značilno za pojav boleznin.

Glivica prodre torej šele po gotovem času iz notranjosti lista, katerega pa po opazovanju v vinogradu lahko ugotovimo. Ta čas razvoja imenujemo **valilno dobo ali inkubacijo** in znaša za naše krajevne razmere v **sredi majnika 13 do 17 dni**. Koncem majnika se skrajša inkubacijska doba za en do dva dni, **sredi junija pa znaša 8 do 11 dni, v sredi julija celo 4 do 5 dni**.

Spoznanje boleznin je dognalo v pogledu pojava še nastopno:

a) Bolezen se pojavi le iz listnih rež, torej pri listju na spodnji strani. Le pri izredno močnem nastopu najdemo glivico izjemno tudi ob žilah na zgornji listni strani.

b) Glivična prevleka se pokaže le tedaj, če je trta mokra; zadostuje pa tudi močna rosa ali megla, ki povzročata, da postane listje trte mokro. Pri suhem vremenu ostane glivica v notranjosti lista. Povzročata pa značilne oljnate madeže in

prodre takoj na svetlo, ko nastopi vlažno-toplo vreme.

c) Pojavi se bolezen pri 12° do 13° C, najbohotneje se pa razpase pri toploti med 18° in 25° C in lahko postane v takem primeru usodepolna, ako ni pravočasno odpomoči. Pri toploti nad 28° se glivica navadno ne razvije več.

č) Potrebna vlaga za razvoj glivice je 70% do 85%; v suhih in vročih letih nam torej bolezen ne dela toliko kvari kot v vlažnih.

Ko se je izvršilo **prvo okuženje** potom zimskih trosov na spodnji listni strani na najspodnejših trsnih listih, se je glivica razpasla ob ugodnem vremenu v notranjosti lista in prodrla s trosonosci na zunaj ter razvila trose, ki povzročajo **drugo okuženje**, ki se izvrši na ta način, da v vodenih kapljicah nahajajoči se trosi poženejo kalčke v notranjost skozi listne reže, pri čemer se je ugotovilo sledeče:

1. Listne reže se samoodsebe odpirajo in zapirajo po stopnji zračne vlage; so pa ponoči in v deževnem vremenu odprte, tako da se lahko kalček zarije v notranjost lista.

2. Trosi izkale ponoči in podnevi.

3. V praktičnem pogledu se izvrši okuženje že tudi pri 9° C, a najugodnejša je toplota pri 18° do 25° C. Ob takih pogojih potrebuje kalček le eno uro, da prodre skozi listno režo v notranjost. Iz tega sledi, da požene tros ob ugodni priliki, ko je padel na moker list, že v eni do dveh urah v notranjost lista. Vsaj toliko časa mora torej biti list moker, da se more okuženje izvršiti, kar se izvrši tako pri nočnem dežju kakor podnevi. V splošnem pa ostane trsje dalje časa mokro, tako da se izvrši okuženje tudi pri nižji toploti, kakor sem jo navedel. Pri 28° C okuženje izostane, ker se pri tej toploti listne reže zapro.

4. Listje se lahko okuži šele tedaj, ko je listna ploskev dosegla vsaj 2 cm premera in ko so mladice vsaj 6 do 7 cm dolge, ker so šele v tem razvoju razvite listne reže.

Ker so zimski trosi proti modri galici, odnosno bordoški brozgi popolnoma neobčutljivi, ne moremo zabraniti prvega okuženja v majniku. Pač pa lahko s pravočasnim škropljenjem in pravilno pripravljenim škropivom zaustavimo vsako nadaljnje okuženje doraščajočega trsa. Ker poznamo način življenja zajedalca, zamoremo vsako nadaljnje okuženje ugo-

toviti in na podlagi valilne dobe določiti dan pojava bolezni, tako da lahko vinogradniki pred ponovnim napadom poškrope trte. Naravno pa je, da morajo vinogradniki pripraviti **škropivo** bordoške brozge ali bakreno-apnene brozge **pravilno**, o čemer je že bilo dovolj govora in strokovnih člankov. Pripomnim pa dejstvo, da gostota (**koncentracija**) brozge ne igra **odločilne vloge**, ampak **pravilno in temeljito škropljenje**. Za prvo škropljenje, ki je pri nas potrebno navadno v zadnjih dneh majnika, uporabljamo ½% raztopino brozge, za drugo tik pred cvetjem 1%; tretje škropljenje med cvetjem pri nas odpade in ga združimo s četrtem takoj po cvetju z 1%—1½% brozgo. Začetkom julija škropimo po potrebi še z 1.5% brozgo z istočasnim zatiranjem kiseljaka.

Prišla mi je v roke brošura „Modra galica u praktičnom gospodarstvu“, ki jo je izdala tvrdka **Zorka v Subotici**. V tej brošuri navaja pisec premočno brozgo pri raznem škropljenju za naše prilike. Poudarjam, da **koncentracija sama ne igra vloge**, ampak, kakor sem že poudaril, **pravilno in temeljito škropljenje**. **Bolje je, da z manjšo gostoto (koncentracijo) poškropimo temeljito in na fino vsako listno spodnjo stran, vsak kabrnk, vsako vitič in vsako jagodo, sploh vsak zeleni del vinske trte**, kakor pa da z večjo gostoto poškropimo nasade površno, češ, ker je močna brozga, bo že zamorila bolezen. Nikakor torej ne kaže tudi z gospodarskega vidika razsipavati z zatiralnim sredstvom, ker dosežemo s pravilnim in **temeljitim škropljenjem** tudi z manj močno bakreno-apneno brozgo večji in gotovejši uspeh. Le na ta način bomo obvarovali vinsko trto pred nevarno boleznijo, ki nam v danih prilikah lahko uniči pridelek.

Zatiranje peronospore.

Josip Zabavnik.

Naša domača vinska trta ima več smrtnih sovražnikov, ki smo vse dobili iz Amerike. Med te spada tudi peronospora. Poznamo jo pri nas že nad 50 let. Napada in uničuje listje in grozdje na trsu. Iznajdljive glave so kmalu spoznale njeno življenje in iznašle sredstva za njeno zatiranje. V tem je naša sreča. Če ne bi razumeli peronospore zatirati, ne bi pili zlahtne vinske kapljice, ker evropske trte že davno ne bi bilo več.

Ker ljubimo žlahtno domačo vinsko kapljico in vino samorodnic odklanjamo, smo sprejeli zatiranje peronospore med redna vinogradniška opravila, ki se od leta do leta ponavljajo.

Zatiranje peronospore znatno podraži vzdrževanje, ker mora vinogradnik zati-ralna sredstva plačati z gotovino. Modre galice, živega apna, škropilk in drugih pripomočkov si ne more vinogradnik napravljati sam. Za vse te pripomočke mora šteti denar, zato je umljivo, da vinogradnik s tem sredstvom štedi. Štednja pri zatiranju peronospore pa ima svoje meje. Napačno bi bilo, uporabljati slabe škropilnice, posebno slabe razpršilnike, zato, ker so cenejši. Napačno bi bilo dalje opuščati škropljenje o pravem času zaradi štednje, kakor bi tudi bilo napačno uporabljati za škropljenje premalo koncentrirano ali staro škropivo zaradi varčnosti. Vse pogreške, ki smo jih v teku leta napravili zaradi tega, se bridko maščujejo ob trgatvi, ki vedno tako izpade, kakor smo delali med letom. Zato bodi prva skrb vsakega vinogradnika, da si uredi svoj obrat tudi glede zatiranja peronospore, tako da bo ob najmanjših stroških dosegel kar največji uspeh.

Kot najzaneslivejše in najcenejše zati-ralno sredstvo zoper peronosporo nam služi bakreno-apnena brozga, katero si napravljamo iz modre galice, apna in vode. Učinkoviti del brozge je baker, ki je za peronosporo hud strup. S tem strupom moramo pravočasno prevleči vse zelene dele vinske trte, da preprečimo razvoj in širjenje peronospore. To dosežemo s škropljenjem vinske trte z že omenjeno bakreno-apneno brozgo. S škropljenjem torej razvoj in širjenje peronospore preprečujemo. Čim se je peronospora s svojim podgobjem enkrat že zajedla v notranjost lista in grozdličja ter prodrla s svojimi trososoci in trosi na površino na grozdličju in na spodnji strani listja, smo pravi čas škropljenja že zamudili, ker peronospore pokončevati ne moremo, če je že enkrat listje in grozdje napadla in so se pokazali nje trosi. Zaraditega je tako važno, da dovolj zgodaj škropimo. Rajše prej nego prepozno. S pravočasnim škropljenjem si zajamčimo popoln uspeh.

Čas nastopa peronospore je različen po legi vinograda in po sorti, predvsem pa po vremenu, pa tudi po tem, kdaj nastopa pomlad, zgodaj ali pozno. Letos n. pr., ko smo imeli milo zimo in zgodnjo

pomlad, moramo prej začeti s škropljenjem nego druga leta s poznejšo vegetacijo.

Vse te okoliščine mora opazovati vsak vinogradnik sam in si po njih uravnati čas škropljenja.

Kar se gostosti škropiva tiče, je potrebno, da vemo, da ista ni tako važna nego pravi čas škropljenja. Uspeh dosežemo že tedaj, če uporabimo samo $\frac{1}{2}\%$ bakreno-apneno brozgo, samo da smo zadeli pravi čas. Prepozno škropljenje pa ne pomaga nič, tudi če smo vzeli 2% brozgo.

Praksa je pokazala, da v splošnem zadostuje 1% bakreno-apnena brozga, uporabljena o pravem času. Le za škropljenje trsnic uporabljamo gostejšo zmes do 2% , posebno v mokrih letih in nizkih legah.

V letošnji zgodnji pomladi bomo škropili prvič okrog sredi maja, drugič neposredno pred cvetjem grozdja in tretjič, ko trs odcvete. Pozneje pa po potrebi še en- do dvakrat, kakršno bo pač poletje. V mokrem poletju bomo škropili večkrat in narobe. Najvažneje je prvo in drugo škropljenje. Prvo škropljenje moramo zgodaj opraviti posebno tam, kjer nam grozdje rado oboli, kakor n. pr. v jutranjih legah pri malem rizlingu. Ne sinemo pa nikoli čakati s škropljenjem tako dolgo, da bi opazili bele prevleke na spodnji strani listja.

V novejšem času priporočajo tvornice sode uporabo sode namesto apna pri napravi škropiva. Nič novega. Taka brozga ni slaba, toda soda je dražja nego apno.

Izvrstno sredstvo za zatiranje peronospore je „nosprasen“, ki istočasno učinkuje proti grozdnemu sukaču in zavijaču. Zaradi njegove visoke cene se žal ne more pri nas udomačiti. Nekateri naši vinogradniki ga z velikim uspehom uporabljajo za prvo in drugo škropljenje. Nosprasen uporabljamo $1\frac{1}{2}\%$, brozgo pripravimo kot pri uporabi modre galice z apnom. Potrebna je previdnost pri napravi brozge in pri škropljenju, ker nosprasen vsebuje strup mišnico ali arzenik.

Trošarina na vino in žganje po § 32. finančnega zakona za leto 1936/37.

Ta člen se glasi: „Minister za finance se pooblašča, da sme odobriti vkljub določbi odstavka 2., člena 19. „Uredbe o izvajanju javnih del“ štev. 30271, z dne 22. novembra 1934, na predlog poedinih

banovin; da se plačuje na ozemlju dotične banovine banovinska trošarina na vino in žganje, ko se dajeta v promet in potrošek; da jo plača, kdor vino ali žganje od proizvajalca kupi ali dobi po katerikoli drugi osnovi (darilo, ujem, posodba itd.); da ne plačujejo vinski proizvajalci banovinske trošarine na vino, ki ga uporabljajo za hišno potrebo, in sicer za vsakega odraslega rodbinskega člana in služinčad po 100 litrov vina na leto, če znaša število rodbinskih članov s služinčadjo vred do 8 članov, če pa je število večje, za vsakega nadaljnega člana po 50 litrov na leto; da ne plačujejo proizvajalci žganja trošarine na žganje za hišno potrebo, in sicer do 5 rodbinskih članov in služinčadi, starejših od 18 let, 25 hektolitrskih stopenj alkohola, nad 5 članov pa 50 hl stopenj alkohola na leto; da ne plačujejo tisti, ki proizvajajo vino ali žganje iz sirovin, dobljenih iz lastnega zemljišča, če se ne bavijo s trgovino ali točenjem alkoholnih pijač, banovinske trošarine na vino ali žganje, proizvedeno za hišno potrebo.

Minister za finance predpiše pravilnik o načinu ubiranja in kontroli pri pobiranju banovinske trošarine na vino in žganje, ki bo veljal za tiste banovine, katerim se odobri pobiranje trošarine po tej odločbi.

Odstavek 2., člena 19., Uredbe o izvajanju javnih del št. 30.271 z dne 22. novembra 1934, se pa glasi:

„Ta trošarina se pobira, ko se da predmet v promet in potrošek, in to tako, da proizvajalnik, kolikor ni točilec pijače na drobno ali na debelo, ne plača trošarine. Točilci pijače na drobno plačajo trošarino, preden prično dotični sod točiti, točilci pijače na debelo pa od osvojitvi-prodaji neposrednemu potrošniku.“

Predvideni pravilnik minister za finance še ni izdal. Današnji sistem pobiranja trošarin temelji na ods. 2., § 19., kakor prej navedeno. Novo zakonsko pooblastilo pa omogoča, da se vpelje novi trošarinski režim, po katerem bi se lahko tudi uvedla poleg prometne kontrole, kontrola vinogradnika-producenta s tem, da se mu inventarizira zaloga ter predpiše vodenje založnih knjig.

Razmere, kakor vladajo danes pri vinogradniku, so dovolj znane. Dravska banovina ne pridelata toliko vina, kolikor ga potroši, vendar pa imamo v Dravski banovini ne samo krizo v cenah vina, ampak tudi prodajno krizo, ker se toči velike množine vina iz drugih banovin. Kako bi

psihologično na naše vinogradnike vplivalo, če bi se uvedel nov trošarinski režim, kakor ga uvodoma navedeni paragraf finančnega zakona omogoča, pač ni treba posebej omenjati. Povsem razumemo odpor naših gostilničarjev proti 5 in 10 litrski prodaji in gotovo ne smatramo kot neko idealno stanje, če je vsak naš vinogradnik prodajalec na malo. Vsakemu vinogradniku je to le potrebno zlo, ker mu drugače ni mogoče poravnati najpotrebnejših izdatkov za prehrano, ali za delavce, ali za vinograde in le v takih primerih se vinogradniki te ugodnosti poslužujejo, če drugače vina v promet spraviti ne morejo. Te trošarinske ugodnosti je dal zakonodajalec kot neko pomoč v težkem položaju se nahajajočem vinogradniku. Mnenja smo, da nikakor ne more tem našim težavam odpomoči še tako strogi trošarinski režim, ampak le možnost odprodaje naših pridelkov. Tukaj je neobhodno potrebno sodelovanje vinogradnikov in pa posrednikov med vinogradniki in konsumenti. Končno pa imajo glavno besedo konsumenti sami.

Hoteli smo s temi vrsticami le opozoriti na mogočo nevarnost, smo pa mnenja, da bodo merodajni činitelji v Dravski banovini natančno premetli položaj in se ne bodo koristili pravice, ki jim jo nudi omenjeni § finančnega zakona. — r.

Razno.

Izvozniki vina v ČSR se pozivajo, da se takoj javijo pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu, ako žele pod gotovimi olajševalnimi pogoji prodati svoje kakovostno vino v ČSR. Sporoče naj količino in sorto vina, ki bi ga mogli izvoziti.

Uvoz vina v republiko Avstrijo. Avstrija je l. 1935. uvozila 64.000 hl vina v vrednosti 2.740.000 Šilingov (1 Šiling = ca 9.20 Din). L. 1934. je uvozila le 48.000 hl vina v vrednosti 2.440.000 Šilingov. Največ vina uvaža v Avstrijo Italija, ki je svoj uvoz od l. 1934. s 37.000 hl povečala l. 1935. na 44.000 hl. Na drugem mestu je kot uvoznik vina v Avstrijo Ogrska s 14.000 hl, ki je svoj uvoz v Avstrijo lani podvojila. Jugoslavija je l. 1935. v Avstrijo uvozila le 3000 hl vina, za 300 hl manj nego l. 1934. Španija je uvozila l. 1935. v Avstrijo 2000 hl vina, l. 1934. pa samo 800 hl. Grčija uvaža v Avstrijo letno približno iste množine vina, ki pa jih poročila v številkah ne navajajo. Vsekakor bi želeli, da se na uvozu vina v Avstrijo Dravska banovina kot neposredna soseda v večji meri udeležuje.

Živnorejca in mlekarstvo.**Bolezniški vplivi živalske krme in nepravilnega krmljenja.**

Vet. V. de Gleria.

Kakor je zdravje živali odvisno od higienskih (zdravih) hlevov, od pametnega ravnanja in negovanja živali, tako je predvsem odvisno od zdrave, za posamezne živali primerne in zadostne krme.

Ne pretiramam, če trdim, da ima pri nas skoraj do 70% vseh obolenj pri domačih živalih (posebno pri goveji živini in prašičih) svoj izvor v nepravilnem krmljenju, oziroma v krmi, ki sama po sebi izgleda popolnoma zdrava, ki pa ob gotovih prilikah deluje škodljivo na zdravstveno stanje živali.

Odločil sem se, da priobčim o tej stvari več poglavij in da podam našim živinorejcem enostavna, lahko izvedljiva navodila, kako se teh boleznih obvarujejo, oziroma kako zmanjšajo gospodarsko škodo,

nepredvidnosti raztrosili po travnikih z gnojem in s pepelom. Ti predmeti so uničili že mnogo goved. S poplavljenih travnikov pa dobimo prašno in blatno krmo in ž njo bolezen med živino.

Pri površnem **shranjevanju** sena in njivskih pridelkov nam zopet vlaga in kesneje nastala gniloba, plesnoba in zmrzlina povzročijo večkrat nevarno obolenje živali.

Tudi ni redkost, da nastajajo notranja obolenja in večkrat nevarni kožni izpuščaji po krmljenju surovega krompirja, krompirjevke, repnega in pesnega listja in pri še nešteto drugih krmilih, ki so na oko popolnoma neoporečna.

Preidimo sedaj najprej k bolezni, ki v mokrih letih in močvirnatih krajih najbolj občutno zadene našega živinorejca, to je k **metljavosti**.

I. Metljavost.

Pod metljavostjo razumemo navadno dolgotrajno vnetje živalskih jeter, to je je-

Slika 39. (Posamezne točke v sliki predstavljajo jajčeca in zabubane zarodke metljaja. Bolj pregledne so barvaste slike, ki jih je založila Dravska sekcija jugoslov. veterinar. združenja in ki jih sedaj kr. banska uprava razpošilja občinam.)

ki je v nekaki vzročni zvezi s krmo in krmljenjem.

Krma postane škodljiva že na poljih in travnikih, če obvisi na njej zarodki različnih živalskih zajedalcev (metljajev, glist), kali živalskih kužnih boleznih, glivice rje, sneti in plesni ali če raste med njo mnogo strupenih zelišč ter kislih trav in predvsem, če ji primanjkuje za živalsko rast važnih rudninskih snovi in vitaminov.

Ob košnji, **ko krmo spravljamo**, pograbimo ž njo marsikateri železni predmet in druge neprebavljive stvari, ki smo jih po

trnega tkiva in žolčnih kanalov, ki ga povzroča neki črv-zajedalec, takozvani jetrni metljaj (lat. *Distomum hepaticum*). Iz zarodkov metljaja, ki prihajajo s krmo in vodo v živalska prebavila, se razvijajo zajedalci, ki se v večjem ali manjšem številu naselijo po žolčnih kanalih, vrtajo po jetrnem tkivu in razkrajajo s svojimi izločki živalsko kri. Pri tem vrtanju zaidejo lahko tudi v večje žile in odtod po krvi v druge važne dele telesa. Obenem z metljaji pridejo v žival tudi mnoge druge bo-

lezenske kali, ki zopet na svoj način sodelujejo pri uničevanju živalskega telesa.

Na ta način napadena živina postaja slabokrvna in shujša včasih tudi do popolne onemoglosti. Lahko tudi iznenada pogine vsled notranjih krvavitev, ki jih povzročajo zajedalci. Čim dalje časa in čim več teh metljajev se prerine v jetra, tem večje so izpremembe v zdravstvenem stanju živali. Pri malem številu metljajev, do 200 komadov, ne opazimo pri živini še nikakršnih vidnih izprememb, temveč šele pri številu preko 1000.

Razlikujemo črve-metljaje večje oblike, ki napadajo predvsem govejo živino, in črve manjše oblike, ki jih najdemo pri ovcah. Goveji metljaj (metulj) ima obliko plošnatoga, 2—3 cm dolgega in približno 1 cm širokega, lorberjevemu perescu podobnega črva s koničasto glavico in dvema sesalkama za vrtanje in vsrkavanje krvi. Tega črva najdemo skoraj vsakokrat, ako prerežemo jetra, ki potičejo od živine iz močvirnatih krajev. Metljaj je dvospolnik (hermafrodit), to se pravi, da je vsaka taka živalca samec in samica hkratu, ki sama sebe oploja in razvija jajčeca. V doraslem metljaju so našli do 45.000 malih jajčec (velikih do 0,14 mm). Če pomislimo, da se zamore v govejih jetrih dobiti do 2000 in več komadov teh črvov, ki žive v živali eno, da celo tri do pet let, tedaj ni čudno, da je toliko živine napadene, vključno temu, da tudi v mokrih letih pride le del izločenih jajčec do končnega razvitja zarodkov (velikih 2—3 mm), ki prihajajo s krmo v živino. Dorasli metljaji v jetrah neprestano izločajo preštevila jajčeca, ki prihajajo po žolčevodu v črevo in odtod s blatom na prosto, kjer se ob topleni in vlažni vremeni v gotovem času razvijajo in preobrazujejo v zarodke, kakor je razvidno s slike 00, kjer sem skušal šematično predočiti razvoj metljaja.

Kakor so razni raziskovalci mogli ugotoviti, se goved ali ovca ne more okužiti neposredno od druge bolne živali, temveč samo po zarodkih, ki so napravili določeno preobrazbo v močvirnatem polžku. Ta polžek živi v velikem številu v jarkih s počasi tekočo vodo, na močvirnatih krajih večkrat tudi v lokvah s stoječo blatno vodo in končno celo po deteljščih.

Kdaj se živina največkrat in najlažje okuži? V splošnem se živina lahko okuži

skozi vse leto, ako zaužije krmo, na kateri se nahajajo zadelane ličinke ali če pije vodo iz mlakuž, lokev in kotanj, kjer žive močvirnati polžki. Težje obolenosti so vezane na določeno letno dobo: v suhih in normalnih letih predvsem na jesen, v deževnih letih bolj na poletje. Navadno se smatra za najnevarnejšo deževno dobo od kresa naprej (meseca junija). So pa mogoči redki primeri okuženja tudi pozimi v hlevu potom okužene in slabo spravljene, močvirnate krme. Tako sem ugotovil v letu 1926., ko je metljavost v naših krajih najhujše nastopila, tak način okuženja pri živini nekega posestnika v krškem srezu, ki ni nikdar pasel živine po nevarnih travnikih, pač pa jo je krnil le v hlevu s slabim močvirnatim senom.

(Dalje prih.)

Zakaj včasih cepljenje proti rdečici ne drži dovolj dolgo?

Veter. Dolenc Milan.

V 4. številu „Kmetovalca“ t. l. sem že obširneje napisal o cepljenju proti rdečici. Kakor smo videli, je to cepljenje uspešno in koristno, a vseeno se včasih zgodi, da prašič zbolí na rdečici v času, ko bi moral cepljenje še držati. Kje torej tiči vzrok neuspehu?

Cepljenje je odvisno od dveh činiteljev, to sta cepivo in prašič. Vzemimo prvega činitelja, t. j. cepivo. Cepivo je vedno, preden pride v prodajo, od strani države pregledano in preizkušeno, ako je neškodljivo, brez klic in dovolj močno. Računamo torej lahko s tem, da je cepivo dobro in neškodljivo. S prvim činiteljem smo hitro gotovi, ostane nam še drugi, t. j. prašič sam.

Ako ni prvi činitelj vzrok neuspehu, mora biti vzrok v prašiču.

Rdečica je bolezen, ki ni odvisna samo od kali rdečice, ampak tudi od različnih drugih činiteljev. To se pravi, da morajo biti še drugi vplivi, ki telo toliko oslabijo, da dobijo kali rdečice premoč nad telesom. Činitelji, ki pridejo v glavnem v poštev, so: starost prašiča, pasma, nega in krmljenje.

Starost vpliva v toliko, ker so mladi prašički, dokler sesajo, t. j. do 2 mesecev, zelo odporni; do enega leta so vedno manj odporni, stari prašiči so pa zopet bolj od-

porni. V pasmah je tudi razlika, ker so prašiči plemenitih pasem, posebno onih, ki hitro doraščajo in se hitro pitajo, manj odporni od neplemenitih primitivnih pasem.

Držanje in krmljenje prašičev je pa pri nas poglavje zase. Marsikateri kmet ni še sedaj na jasnem, da prašič ni klada, da ni vseeno v kakšen svinjak ga postavimo in da ni vseeno s čim ga hranimo. Prašič je zelo občutljiva žival. Če torej od prašiča vse zahtevamo, mu moramo tudi nekaj nuditi. Pri nas se dostikrat stavi prašiča kamor je in se ne gleda na snago. Misli se: prašič je prašič, pa je najbolje, da je blizu gnojišča. Toda, to ni res. To je ravno velika napaka pri naših prašičerejih. Gnojišče ne bi smelo biti preblizu svinjakov, ker plini, ki izhlapevajo iz gnoja, ne morejo koristiti prašiču. Prašič potrebuje čisti zrak, ne pa smrdljivih plinov iz gnojišča, ki ga naravnost zastrupljajo. Tudi je pri nas navada, da so prašiči vedno zaprti v temnih, zatohlih in vlažnih svinjaki. Vsak svinjak bi moral imeti tekališče, kakor jih imajo vsi moderni svinjaki, kjer bi se prašiči svobodno gibali na zraku in soncu. Vsakdo po sebi dobro ve, kako blagodejno vpliva na človeka dober zrak in sonce. Ravnotako je pri prašičih. Ako se svinje mnogo gibljejo na prostem, na soncu, so mnogo bolj odporne proti vsem boleznim. Tudi ne bi bilo toliko mehkokostnosti in kostolomnosti (rahitisa), kakor je to pri naših prašičkih, ki so vedno zaprti. Sonce je najboljšo sredstvo proti tem dvem boleznim.

Prašičje telo je sestavljeno iz beljakovin, škroba in rudninskih snovi. Te snovi so v nekem razmerju med sabo in se vedno porabljajo in morajo nadomestiti z drugimi. Če torej ne dajemo telesu vseh snovi, katere potrebuje, mora nastati v telesu neko neravnovesje. Tako telo je potem oslabiljeno.

Nepravilno krmljenje, slabo sestavljena krma, pomanjkanje beljakovin, apna, fosforja in predvsem pomanjkanje vitaminov (posebno vitamina D), je pa eden glavnih vzrokov oslabeledosti telesa in na ta način vzrok mnogih bolezni, med njimi tudi rdečice. Kaj je D vitamin? To je za življenje važna snov, ki se nahaja v zeleni krmi in ki uravnovešča razmerje apnenih in fosfornih snovi v telesu.

Ugotovljeno je, da je odstotek poginjenih živali pri izbruhu kake kužne bolezni pri avitaminoznih živali, t. j. takih živali,

ki jim je primanjkovalo vitaminov, mnogo večje kot pri drugih, ki so imeli dovolj vitaminov.

To nazorno pokaže poizkus, ki ga je napravil prof. dr. Hupbauer v veterinarskem bakterijološkem zavodu v Križevcih. Hotel je poizkusiti, kako vpliva krma na odpornost prašičev proti okužitvi z rdečico. Vzel je 20 prašičev iste starosti in jih razdelil v tri skupine. Prvo skupino je hranil s krmo, ki je vsebovala dosti beljakovin, apna, fosforja in D vitamina (v zeleni krmi). Druga skupina je dobivala dosti beljakovin, premalo apna, D vitaminov nič. Tretja skupina pa je dobivala premalo beljakovin, apna in D vitaminov nič. Ko so se pokazali pri prašičkih iz II. in III. skupine znaki mehkokostnosti (zaradi pomanjkanja apna in D vitaminov), je okužil vse tri skupine z živimi klicami rdečice. Rezultat je bil sledeči: Prašiči iz I. skupine, ki so bili pravilno hranjeni z dovoljno količino beljakovin, apna in D vitaminov, so ostali zdravi. Prašiči iz II. skupine, ki so dobivali dosti beljakovin, malo apna, a nič D vitaminov, so vsi zboleli in 2 poginila. Iz III. skupine, ki so dobivali premalo beljakovin, apna in D vitaminov nič, so tudi vsi zboleli in dva poginila. Ta poizkus nam najlepše pokaže, kolikšen vpliv ima prehrana na odpornost prašičev proti rdečici.

Ako hočemo torej imeti zdrave in odporne prašiče, moramo gledati, da imajo dobre svinjake. Svinjak mora imeti dovolj zraka in svetlobe, ne sme biti mračen in vlažen. Gnojišče ne sme biti v neposredni bližini ne svinjakov, ne hlevov, ker plini, ki iz gnoja izhlapevajo, zastrupljajo živali, in mrčes, ki ga je vedno polno na gnoju, je raznašalec mnogih bolezni. Poleg svinjakov bi moralo biti tudi tekališče, da bodo prašiči dosti na zraku in soncu.

Drugi pogoj za zdravje svinj pa je pravilno krmljenje. To je eno najbolj žalostnih poglavij ne samo pri prašičerejih, ampak isto velja za rejce goved in drugih živali. Gornji poizkus nam pokaže, da je bil glavni vzrok neodpornosti prašičev pomanjkanje apna, posebno D vitaminov, ki se nahajajo v zeleni krmi. Zato pazimo, da imajo svinje vedno nekaj zelene krme, predvsem detelje. Poleti, ko je detelja, podajamo vedno sveže pokošeno deteljo ali travo, nikoli krompirjevke, pesnega in repnega listja. Posebno zadnja dva prašičem kaj malo zalezeta, največkrat pa zelo škodita in zlasti poleti v soparnih, vro-

čih dneh so česti nenadni pogini prašičev zaradi zastrupljenja z repnim ali pesnim listjem.

Pozimi pa je jako dobra kisana krma iz silosev, ki tudi vsebuje mnogo vitaminov; če ni drugega pa dajmo suho deteljo, poškošeno pred cvetjem ali starejšo brez stebel. Glavna napaka pri krmljenju prašičev pa je, da se vsa krma kuha. Kajti s kuhanjem se uniči mnogo snovi, predvsem vitaminov. Prašič je po svoji naravi ustvarjen za surovo krmo in jo tudi rajše žre. Pravilo naj bo, da se prašiču podaja surova krma, kuhajo naj se le pomije in pokvarjen krompir. V krajih, kjer je v zemlji malo apna in fosforja, kakor je to predvsem na barju, je pa treba dajati v krmo tudi večkrat nekaj klajnega apna ali zdrobljene krede, namreč trikrat na teden po eno žlico na glavo.

Ako se torej pojavi slučaj, da prašič zboli za rdečico v času, ko bi moralo cepljenje v pravilu še držati, ne smemo valiti takoj krivde na cepivo in živinozdravnika, ampak stavimo roko na srce in se vprašajmo, ali smo storili vse za prašiča, kar bi morali kot dober prašičerejec storiti. Tak prašič, ki je pravilno negovan, ki dobiva v krmi vse snovi, ki jih potrebuje njegovo telo, predvsem dovolj beljakovin, apna, fosforja in vitaminov, le tak je zmožen stvoriti v svoji krvi dovolj obrambnih protiteles, ki so mu potrebna za obrambo proti rdečici in drugim boleznim. Le tako se bo lahko uspešno zoperstavil okužbi z rdečico. Kadar pa kateri zboli, ne premišljujmo in ne kličimo mazačev, kajti če pravočasno pokličemo živinozdravnika, se bo dalo še pomagati.

Čebelarstvo.

Čebele v maju in juniju.

Dr. M. Podgornik.

Praktična vzreja matic.

V naprednem kmetskem čebelarstvu upoštevajmo sledeča dejstva in načela pri vzreji matic:

Najboljše matice so 1—2 letne. Temu primerno moramo vse matice svojega čebelarstva obnoviti, nadomestiti. Najboljše matice dobivamo iz naših najboljših čebelnih družin. Tudi trotom slabih družin branim, da ne oplodijo naših mladih matic, uničujemo jih, njih zalego, poslužujemo se po možnosti plemenitnih postaj (Kamniška Bistrica).

Vsaka tudi mala čebelna družina, brezmatična, si bo ob primerni hrani in toploti iz razpoložljivih mladih žerk-delavk vzgojila eno ali več novih matic, od katerih bo končno le ena zagospodarila v panju. — Razvoj matice traja: jajce (prav iste vrste, kakor za delavko) 3 dni; žerka, ki prejema v odprtem matičniku „kraljevsko“, „matično“ hrano — 6 dni; buba v pokritem matičniku 8 dni; skupaj torej vsega 17 dni. Oploditev še 5 dni, prvo zaleganje zopet 5 dni.

Brezmatične čebele se takoj lotijo krmljenja nekaterih mladih žerk-delavk z „matično“ hrano in s tem povzročijo, da iz teh žerk ne nastanejo delavke, temveč matice. Čim mlajša je taka žerka, izbrana po čebelah, tem boljša matica postane iz nje.

Vzemimo primer, da prično čebele 1. junija 2 dni staro žerko-delavko A pitati po „kraljevsko“. To nadaljujejo do zabubanja matičnika, torej le še 4 dni; prva 2 dneva je dobivala žerka le navadno delavsko hrano. Ta matičnik A bo pokrit okrog 5. junija, matica pa se bo rodila okrog 13. junija. Čebele pa so s 1. junijem pričele pitati še drugo žerko, B, pravkar rojeno iz jajca. Ta dobiva matično hrano skozi vseh 6 dni, do 7. junija. Ta matičnik B bo tedaj pokrit in matica bi se morala iz njega roditi šele 15. junija ... Ta matica bi bila zaradi daljšega trajanja pravilne prehrane boljša od matice A, če bi jo le preživela. Toda narava je v tem primeru nesmotrna: prvorojena matica A bo najbrže že okrog 13. junija matičnik B napadla in bo svojo tekmovalko še pred njenim rojstvom ubila. To napako narave pa poskušamo popraviti: od matičnikov bomo prve pokrite odstranili ter pustimo boljšim matičnicam živeti.

Vzrejo matic izvršujemo takole: napravimo si „plemenilno“ družinico. Eni naših najboljših družin vzamemo vsaj 1 zaležen sat z zalego vseh starosti ter ga postavimo z vsemi čebelami vred v prašilnik, prazen panj ali prazno medišče, zraven pa še 1 ali 2 sata s hrano. Družinico pregradimo znotraj in obenem od zunaj, da varujemo toploto. Dobro je, če ometamo še iz močnih panjev dosti mladih čebel, ker starke odletijo na staro mesto.

Čez 5 dni odstranimo pokrite matičnike. Čez par dni, ko so vsi matičniki pokriti, postavimo pred žrelo kos matične rešetke, ki brani bodoči prosti matici rojenje. Od 12. dneva po ustanovitvi družin

nice pa do uplemenitve matice smemo ta panj pregledovati le pred 9. uro zjutraj ali po 5. uri popoldne, da plache nove matice ne preženemo. Ko najdemo, da je matica uničila vse matičnike, ji damo zopet prosto pot skozi žrelo, da se uplemenijo (opraši). Ob dobrem vremenu se to izvrši tekom 4 do 5 dni po rojstvu, in čez nadaljnjih 4 do 5 dni najdemo že prva jajca. Matico nato še pobarvamo na hrbtnem ščitu, z enotno barvo letošnjega letnika, da ne bomo pozneje v dvomu o nje starosti in jo tudi v panju vedno lahko odkrijemo.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 33. Ker ne morem plačati davkov, me davčna uprava rubi. Za vsak rubežni zapisnik moram plačati takso 5 Din. Lansko leto je prihajal davčni izvrševalec rubiti vsake tri mesece in sestavljal zapisnik, dasiravno sem imel zarubljen trijer, vreden 2000 Din, dočim sem na davkih dolgoval samo 350 Din. Ker je davčni uslužbenec izjavil, da lahko davčna uprava vsak čas uniči rubežni zapisnik in zahteva novega, prosim pojasnila o tem in sporočila, koliko časa traja rubežni zapisnik? (M. K. v K.)

Odgovor: Ako se v plačilo dospeli davčni znesek osem dni po dostavljenem pismenem opominu ne plača, je davčna uprava upravičena izvesti rubežen, to je popis premičnih stvari, ki jamčijo za dotični davčni znesek. Ker dospejo davki — izvzemši zemljarino — četrtletno v plačilo, mora davčna uprava tudi vsako četrtletje — ako se davčni zavezanec pismenemu opominu ne odzove, uveljaviti rubežni postopek za zadnji zapadli znesek — ne oziraje se na to, ali in v kakšni vrednosti je bil zarubljen kak predmet za starejše davčne dolge. Da se pri tem mora vsakokrat sestaviti rubežni zapisnik in plačati zanj takso v znesku 5 Din za polo, je jasno. Z rubežnijo zadobi država zastavno pravico, ki traja, ako se zarubljeni predmeti ne prodajajo za kritje dolga, tri leta. Potemtakem je rubežni zapisnik, ki ga davčna uprava ne more po mili volji razveljaviti in zahtevati drugega, veljaven tri leta.

S. S.

Vprašanje 34. Zaklal sem doma zrejeno kravo in meso razprodal. Plačal sem takso in poslovni davek od izkupička občini, ki pa zahteva še tudi plačilo potnega lista. Ali je občina upravičena zahtevati živinski potni list, ko vendar krave nisem prodal, temveč doma zredil, zaklal in prodal meso, ki ga je živinozdravnik pregledal in ugotovil, da je zdravo? (M. K. v P.)

Odgovor: Občina je upravičena zahtevati od Vas dokaz, da je živina, ki jo zakoljete, odnosno,

ki ste jo zaklali, Vaša last. Ta dokaz je pa po določili taksnega zakona tar. post. 110. taksne tarife dopusten samo z doprinosom živinskega potnega lista, ki ga izstavlja občina po predpisih citiranega zakona. Ker gre za potrđilo lastnine doma odgojene živali, se pobere državna taksa po predpisu točke 3 tar. post. 110. v znesku 1 Din, poleg plačila banovinske takse. S. S.

Vprašanje 35. Ali je sveže mleko polnovredno za sirjenje in pridobivanje smetane, kadar ga prevažajo 1 uro v nepolnih mlekarskih vrčih po slabih potih? (A. F. v G.)

Odgovor: Kadarkoli mleko stoji, se dvigajo iz njega toliščobne kroglice. Toplejša temperatura pospešuje dviganje. Torej se ta proces vrši tudi med prevozom v mlekarskih vrčih. Na površini se nabere smetana, ki se med stresanjem umede, zlasti še kadar vrč ni poln. Umedeno smetano (maslo) je potem pač težko in nerodno posnemati. Za sirjenje se močno pretreseno mleko ne želi, posebno kadar se iz njega izdelujejo trdi siri švicarskih tipov. Med tresenjem tudi nastanejo ali pa se pospešijo biološke in fizikalne spremembe, od katerih sem umedenje že omenil. Ing. Š.

Vprašanje 36. Kakšen učinek ima mrzel lokal na izdelovanje sira? (A. F. v G.)

Odgovor: Za izdelovanje sirov se zahteva, da so lokali, kjer se izdelujejo siri, topli (18 do 20° C). V mrzlih lokalih je izžarevanje večje in prizadeva sam postopek pri izdelovanju sira. Ker se nahajajo v sirarskem prostoru navadno tudi stiskalnice in se tukaj siri stiskajo, je pripomniti, da v mrzlih lokalih sirotka zelo slabo odteka, čegar posledica je slabo testo v sirihi. Ing. Š.

Vprašanje 37. Ali se more smatrati mleko za posneto, ako se odstrani smetana, ki se je nabrala na površini posode, stoječe v hladnem prostoru 2 ur dolgo? (A. F. v G.)

Odgovor: Pojasnil sem, da se izloča iz mleka mlečna tolišča vselej, kadar mleko stoji. Po 5 urnem mirovanju se izloči tudi v razmeroma hladnem prostoru najmanj do 50% tolišče na površino. Za brzino dviganja ml. tolišče na površino pa je merodajna v prvi vrsti, kakor sem že omenil, temperatura okolice. Ako stranka smetano posname, je mleko posneto, in je vseeno, koliko je bilo te smetane. V zmislu zakonitih predpisov, se smatra za posneto ono mleko, ki ima manj kakor 2,3% tolišče, vendar za to toliščobnost mleko ne sme biti predhodno posneto. Ing. Š.

Vprašanje 38. Ali bi se pokazale iste motnje kakor pri vprašanju 35. navedene, ako se prelije opoldansko mleko zvečer v vrče in vozi kakor omenjeno? (A. F. v G.)

Odgovor: Ako mleko ni predhodno shlajeno in niso vrči polni ter se na vozu močno stresa

dolgo časa, tedaj nastanejo iste motnje, kakor smo jih navedli pri vprašanju 35. **Ing. Š.**

Vprašanje 39. Imam lepega enoletnega žrebčka, katerega oče je državni žrebec, za njegovo mater pa imam tudi potrdila o izvoru. **Ali bi mogel tega žrebčka že letos prodati banovini (banovinski žrebčarni)? Ako ne, ga bom dal skopiti.** (I. H. v I.)

Odgovor: Banovinska žrebčarna kupuje za plemo šele triletno mrzlokrvno plemenske žrebčke, ki so čvrstega rodu (po očetu in materi dokazano iste pasme) ter odgovarjajo tudi po svoji zunanosti (eksterijerju). Takí žrebčki ne smejo imeti zlasti dednih napak in pogreškov. Po nakupu pridejo mrzlokrvni žrebci v privatno nego oskrbnikov, ki jih uporabljajo za uplemenjevanje tujih kobil. Enoletnih žrebčkov banovinska žrebčarna ne kupuje, pač pa daje kr. banska uprava lastnikom lepih istoletnih, eno- oz. dveletnih žrebčkov takozvane vzrejne nagrade, če jih o priliki premovanja premovalna komisija spozna za vredne take nagrade. Take nagrade se podeljujejo za živali, ki imajo po rodu in po zunanji lepoti izgled, da jih bo banov. žrebčarna z dovršenim tretjim letom odkupila za plemo. V tem primeru vam svetujem, da predstavite svojega žrebčka na pregled premovalni komisiji v Lescah ali v Radovljici, kjer se pač bo letos vršilo premovanje konj za radovljiški srez. Komisija bo odločila, če se vam vzrejna nagrada podeli, to pa seveda le proti obvezi, da boste žrebčka privedli ponovno na pregled prihodnje leto. Enoletna taka vzrejna nagrada znaša od 400 do 600 Din, ki se naslednje leto zviša.

Dr. V.

Družbene zadeve in razno.

Vabilo

k

občnemu zboru

Kmetijske družbe v Ljubljani, r. z. z o. z.,
ki bo v soboto, 6. junija 1936.,

½11. uri dopoldne v dvorani „Delavske zbornice“
v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

S p o r e d :

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo predsedstva.
3. Predložitev družbenih računov za l. 1935.
4. Čitanje revizijskih poročil.
5. Volitve glavnega odbora in nadzorstva.
6. Obravnava predlogov glavnega odbora in podružnic.
7. Slučajnosti.

Ako ob določeni uri občni zbor ne bi bil sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje drugi, ki bo sklepal končno veljavno (§ 25. pravil), ne oziraje se na število delegatov.

Podružnice lahko stavijo v zmislu § 28. družbenih pravil samostojne predloge občnemu zboru, ki bo o njih obravnaval le tedaj, ako so bili pri-glašeni vsaj 8 dni pred občnim zborom.

Po občnem zboru se bo vršila konferenca o perečih gospodarskih vprašanjih, na kateri bodo podali strokovni referenti svoje referate.

Kmetijska družba v Ljubljani,

r. z. z o. z.

V Ljubljani, 15. maja 1935.

Oton Detela, l. r., predsednik.

VABILO

k letnim zborom podružnic Kmetijske družbe v
Ljubljani, r. z. z o. z.

S p o r e d :

1. Čitanje pravilnika, zlasti § 2., 3., 6., 7., 8., 9. in 10.
2. Slučajnosti.

V nedeljo, 24. maja 1936.:

Rogatec, ob 8. uri pri g. Marincu; **Semič,** ob 8. uri v Društvenem domu; **Vič pri Ljubljani,** ob 9. uri v Gasilnem domu; **Verželj,** ob ½8. uri v šoli; **Št. Jošt nad Vrhniko,** ob ½12. uri v Društvenem domu;

na binkoštni ponedeljek, 1. junija 1936.:

Metlika, ob 9. uri v šolskem prostoru v Obrtnem domu; **Gorje pri Bledu,** ob 8. uri v šolski sobi v Zadrugi; **Mengeš,** ob 15. uri v prostoru g. Frančiške Kralj v Vel. Mengšu, št. 73.;

v nedeljo, 7. junija 1936.:

Vel. Lašče, ob ½8. uri v dvorani Zadruga doma v Vel. Laščah.

† **Šušteršič Josip.** V starosti 64 let je preminul posestnik in veletrgovec z vinom Josip Šušteršič iz Seničice pri Medvodah. Pokojnik je bil daleč naokoli znan po svoji odločnosti, naprednosti, neustrašenosti in delovnosti, ne samo za svoje podjetje, temveč tudi za svoje bližnje rojake. Nepristranski do vseh, velik poštenjak in radodaren, je pok. Šušteršič užival neomejeno spoštovanje vseh slojev. Malo je takih mož s tako kremenitim značajem. Že pred vojno je bil izvoljen za župana občine v Medvodah. Na tem mestu je ostal z malimi presledki do svoje smrti. Kmetijska družba se ga spominja z največjim spoštovanjem kot svojega dolgoletnega člana. Bil je član KD brez presledka od 1892. l., torej polnih 44 let. Od l. 1929. do 1932. je bil tudi član glavnega odbora KD. Njegovi nasveti in predlogi so vzbujali vedno največjo pozornost in upoštevanje na raznih sejah in gospodarskih posvetovanjih. Bodi ohranjen neumornemu in zaslužnemu kmetškemu gospodarju svetla spomin!

Kriza vasi in Ljubljanski velesejm.

Ko je bilo naše poljedelstvo v največjem blagostanju, t. j. približno tedaj, ko je metrski stot

pšenice stal 270 Din, je pet milijonov delovnih moči v naši državi zaslužilo na leto z obdelovanjem polja 22 milijard Din. Danes pa znaša celokupna vrednost kmetijske proizvodnje (žito, povrtina, zelenjava, industrijske biljke, sadje, živila, perutnina) za dobro polovico manj. Ta ugotovitev nam najbolj nazorno predočuje silen zastoj v poljedelstvu, ki ga je povzročila svetovna kriza.

Kmetovalci so v tej stiski izprevideli, zlasti v naprednih državah, da je mogoče le s stroji, ki obdelujejo zemljo temeljito in naglo, slediti času. Edino oni, ki so s pomočjo strojev mogli zvišati proizvodnjo in se obenem vsled pridobitve na času potruditi, da zvišajo kakovost svojih pridelkov, edino oni so lahko krili tudi v najhujših časih vse svoje potrebe; le njih se je beda izognila. Seveda, z rožicami tudi njim ni bilo postlano.

Da pa ne bi z vsesplošno uvedbo poljedelskih strojev v naše vasi nastali novi pretresljaji v gospodarstvu, bo potrebno ukreniti sledeče:

1. Nabavo strojev naj prevzamejo občine, odnosno kmetijske zadruge, kjer obstajajo. One bodo zmogle lažje zbrati sredstva za nakup, jih bodo stavile svojim članom enakomerno in le v potrebnem številu na razpolago in končno skrbele, da se bodo z njihovo pomočjo krile v prvi vrsti življenske potrebščine kmetovalcem, v ostalem pa se bodo brigale za to, da ne bi kmetovalci povzročili nadproizvodnje, ki bi se gotovo maščevala. Kajti cene pridelkom bi iznova padle, kakovost bi se v želji za čim hitrejšo in obilno proizvodnjo znižala, odjemalcev bi primanjkovalo in nova kriza bi bila tu.

Pri tem seveda nimamo v mislih tistih **manjših strojev**, ki naj služijo kmetovalcu pri oranju, setvi in žetvi, košnji i. t. d. in ki imajo svojo veliko vrednost v tem, da se delo opravi popolneje, hitreje in z manjšim trudom, kakor če bi moral ne le kmetovalec sam, ampak tudi vsa njegova družina po cele dni pregarati na polju. Take stroje bi si mogel — in je toplo priporočljivo — nabaviti vsak posamezni kmetovalec. Brezposelnosti vsled tega se ni batl, kajti še vedno bo ostalo dovolj dela, ki ga morejo, vsaj zaenkrat še, le roke opraviti.

2. Poleg izključno poljedelskih strojev, naj se uvedejo v vasi tudi drugi stroji, ki bi v prvi vrsti služili predelavanju surovin, katere lahko kmetovalec sam pridelal na svojih poljih. Za pridelak teh surovin bi se koristno izrabil čas in delovna moč, kolikor bi je prištedilo obdelovanje polj in travnikov s stroji. Zadrugištvo bi pri tem delu našlo hvaležno misijo.

Dalje bi mogli v naših vaseh porazdeliti industrijo, ki jo pri nas še sploh ni, ali pa ne v dovoljni meri. Celu stroje, ki bi zalagali to indu-

strijo, bi lahko sami izdelovali, kar bi izredno pocenilo obdelovanje polja s stroji ter industrijske izdelke, ki bi si jih mogel vsakdo nabaviti.

Ljubljanski velesejm si nikakor ni stavil kot edino nalogo, da posreduje med proizvajalci gospodarskih dobrin (industrijo in obrtjo), trgovino in konsumenti, da ustvari tako čim živahnejšo cirkulacijo robe in posredno s tem čim boljše pogoje za življenje najširših mas naroda, ampak je prevzel nase veliko nacionalno dolžnost, da svetuje, bodri, ustvarja pogoje in pomaga ljudstvu do blagostanja.

Le to ga je vodilo, da je razstavil v posebnih paviljonih mnogo najraznovrstnejših poljedelskih in drugih strojev, s katerimi bi se omogočil vsesplošni napredek, širokopotezna zamisel industrijalizacije naše vasi, občje blagostanje. Kmetovalci bodo od 30. maja do 8. junija t. l. mogli na Velesejmu videti, preceniti in izbrati za poznejši nakup stroje, ki bodo odgovarjali njihovi potrebi, možnostj izkoriščanja in podjetnosti.

Književnost.

Kmetijsko kokošarstvo, Ing. Boris Wenko. Ker še pismo v našem listu objavili nobene obširnejše ocene znane knjige **ing. Wenka o kokošarstvu**, objavljamo danes prevod ocene te knjige, ki jo je opisal dr. ing. Albert Ogrizek, visokošolski profesor za živinorejo na kmetijski fakulteti v Zagrebu. Članek v „Gospodarskem listu“ se glasi: „V založbi **Kmetijske matice v Ljubljani** je izšla pod gornjim naslovom zelo dobra knjiga za potrebe kmečkega gospodarstva. Pisec v svojstvu živinorejskega referenta Dravske banovine je imel dovolj prilike, da v podrobnostih spozna najhujnejše potrebe in nedostatke kmečkih gospodarstev, pa je spisal knjigo v želji, da slovenske perutninarje uvede v najvažnejše mere za izboljšanje sedanjih razmer, prikazujoč obenem ono, kar je potrebno, da se perutninska proizvodnja Dravske banovine čimprej in čimbolj izenači. Pisec je poljudno, enostavno in zanimivo prikazal vzrejo, prehrano, negovanje, vnovčevanje in boleznj perutnine, tako da pri čitatelju vzbuja čimdalje večje zanimanje, kar je posebna odlika te knjige. Nadaljnja odlika je, da je pisec, ki dobro pozna svojstva domače štajerske kokoši, njej posvetil posebno pažnjo in obdelal posamezna poglavja s posebnim ozirom na to domačo kokoš, o kateri je pisec iznesel precej podatkov iz lastnega opazovanja. Njegovi kritiki celjskega standarda, po katerem se po prehodni dobi desetih let ne bodo več priznavale jerebičaste štajerske kokoši, se bo pridružil vsak razumen perutninar, in prav gotovo oni, ki mu je znano dejstvo, da med

barvo perja in gospodarsko važnimi lastnostmi ne postoja korelacija (povezanost), ki bi opravičila tako dalekosežne zaključke. Ni umestno, da se težkoče selekcijskega dela, kakor jih ima vsako početno delo, povečajo s formalizmom, ki bi se dal zagovarjati edino pri vzgoji luksuznih kokoši, pri katerih se gospodarske lastnosti zapostavljajo in prvenstveno gleda na barvo perja in druge go-

spodarsko povsem nevažne lastnosti morfološkega značaja (zunanja oblika). Z načrti in proračunom materiala za kmečki kokošnjak in s tabelami, ki jih rabimo pri preizkušnji nesnosti, je pisec spopolnil to koristno knjigo, ki jo priporočam vsem napredka željnim perutinarjem. Knjiga obsega 127. strani s 40 slikami in se naroča pri Kmetijski matici v Ljubljani, Kolodvorska 9., za 20 Din."

VNOVČEVALEC

15. maja 1936.

Zdravilna zelišča.

(Dalje.)

Podlessek: To je zelo strupeno in nevarno zelišče. Razširilo se je na vse boljše travnike in livade. Med živinsko krmo je zelo nevaren, ker vsebuje mnogo strupa (Colchicin). Če suhega ali svežega dobi dobra molzna krava v velikih množinah med senom, izgubi mleko, oz. se zmanjša njegova kakovost. V mnogih primerih je glavni krivec podlessek, ko dobi umni živinorejec mleko od svoje mlekarne vrnjeno s pripombo, da nima dovolj maščobe. Podleskov koren se nabira v jeseni, ko se pokažejo cveti, seme pa spomladi pred košnjo. V Dravski banovini se je v zadnjih letih nabralo 8—10.000 kg semena, in 20—30.000 kg korena. Če računamo, koliko bi iz tega semena in korenin pognalo strupa, smo gotovo pridobili, oz. rešili seno in drugo krmo do 25 vagonov strupenega plevela. Podleskovo seme in korenine so zelo strupene ter je treba po končanem nabiranju umiti roke.

Lipov cvet: L. 1931. se je izvozilo 63.000 kg, l. 1932. 291.000 kg; od tega odpade na našo banovino 35.000 kg. L. 1934. se je izvozilo 130.000 kg; po našem organiziranju 5.000 kg. L. 1935. skupno 40.000 kg; mi smo izvozili 15.000 kg.

Kamelice-cvet: L. 1931. skupni izvoz 249.000 kg, l. 1932. 172.000 kg, l. 1934. 210.000 kg, l. 1935. 340.000 kg; po našem posredovanju 5.000 kg. Za izvoz tega blaga se je osnoval kartel, ki ima sedež v Veliki Kikindi, v katerem sodelujejo vsi prejšnji večji izvozniki. Osnovanju tega kartela je pripisovati povišek izvoza pod našim imenom in ne več pod madžarskim, kakor je bilo to vsa prejšnja leta, da so se

naše kakovostno boljše kamelice prodajale za madžarske.

Belladona - list: L. 1931. 26.000 kg, l. 1932. 27.000 kg, l. 1934. 42.000 kg; od tega smo mi izvozili 21.000 kg. L. 1935. se je izvozilo 54.000 kg; mi smo izvozili 20.000 kg.

Koren: Prodaja tega blaga se je stopnjevala z isto razliko navzgor, samo da je prodaja količine manjša za 75%.

Robida list: L. 1934. smo poskusili z izvozom ter prodali 500 kg. Blago je bilo odgovarjajoče kakovosti in smo vsled tega naslednje leto 1935. prodali že 35.000 kg. Tega blaga se mnogo potrebuje v Nemčiji za domače čaje, kakor n. pr. „Naš čaj“.

Malina list: Počeli smo s propagando prodaje l. 1934. in prodali pribl. 200 kg. Kakovost je na svetovnem trgu odgovarjala in smo naslednje leto 1935. dobili naročila za 15.000 kg.

Oreh list: Poskusili smo tudi s prodajo; rezultat je isti z razliko, na polovico manjši potrošnji.

Arnika cvet: Izvoz l. 1932. 532 kg; prej je bil zastoj v prodaji od l. 1928. L. 1934. se je povpraševanje povečalo, ter je bilo izvoženega 11.000 kg; približno toliko tudi l. 1935.

Koren in list: Prodaja je zelo napredovala; prej se je letno prodalo pribl. 10 kg, sedaj se izvozi obeh že preko 2.000 kg.

Borovnica list: Tega blaga se od nas do pred par leti ni izvažalo v večjih količinah, ker se ni vedelo koliko ima moči zaradi klimatskih prilik in podnebja. Poskušnje so ugodno pokazale, ter se nam je posrečilo l. 1935. izvoziti že 6500 kg.

Tavžent roža: Povečali smo izvoz iz naše banovine na polovico vsega letnega izvoza iz države. L. 1935. smo že izvozili

skupno 20.000 kg; samo iz naše banovine 12.000 kg.

Bezeg cvet: Izvozilo se ga je zelo malo. Zadnja leta se je pa izvoz povečal na 5000 kg ali na vrednost pribl. 50.000 dinarjev.

Slez list: To blago se je uvažalo, ker ga domače zdravilstvo potrebuje letno 2000 kg. Sedaj se krije domača potreba in izvozi preko 50.000 kg.

Koren: Do l. 1930. so domače lekarne tega blaga uvozile do 5000 kg. Ker ga pa je ob obalah Save in Donave ogromne količine, se je pričelo nabiranje in rezanje. Nekaj se ga je tudi prej izvozilo v surovem stanju in potem nazaj uvozilo z ogromnim prebitkom. Sedaj se prodaja naš slezov koren na vseh trgih in je zanj v prvi vrsti povpraševanje, torej tudi pred slovitim bavarskim slezom. Letno se sedaj že izvozi preko 40.000 kg. Kmetijska družba je tudi organizirala nakup v Slavoniji in je bil uspeh zelo zadovoljiv.

Kmetijska družba ima v zalogi naslednje kmetijske potrebščine:

Njene zaloge se nahajajo: v Ljubljani, Novi trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju v Aškerčevi ulici; v Novem mestu; v Murski Soboti Prekmurje; v Slov. Konjicah; v Zagrebu, Tkalčičeva 9.

Tu navedene cene veljajo pri nabavi v Ljubljani; v drugih krajih se prištejejo še izdatki za prevoz iz Ljubljane. Za drugo blago, za katero niso cene navedene, zahtevajte pismene podatke.

Cene veljajo za nadrobne in vagonške pošiljave.

Semena.

Vsa naša semena so najboljše vrste, zanesljivo kaljiva, predenice prosta, preiskana po drž. kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Ljubljani ter plombirana v originalnih vrečah.

Domača detelja	Din 20.—
Lucerna, pristna banaška	„ 18.—
Hmeljska lucerna	„ 15.—
Bela detelja	„ 23.—
Mačji rep	„ 14.—
Pasja trava	„ 14.—
Francoska pahovka	„ 20.—
Angleška ljulika	„ 12.—
Laška ljulika	„ 12.—
Travniška bilnica	„ 15.—
Travniška latovka	„ 28.—
Lisičji rep	„ 32.—
Vražasta šopulja	„ 23.—
Pasji rep	„ 39.50
Ovčja bilnica	„ 60.—

Zmesl travnega in deteljnega semena, sestavljene po strokovnih navodilih iz zgoraj navedenih vrst stanejo:

1. za barski svet	Din 21.—
2. za peščeno zemljo	„ 24.—
3. za srednjetežko zemljo	„ 21.—
4. za težko zemljo	„ 22.—
5. mešanica za vrtove, nizka trava	„ 26.—

Breza list: Tega blaga se ni mnogo izvažalo. Zadnje leto smo izvozili za poskušnjo 4000 kg. Blago je odgovarjalo in je pričakovati večjih povpraševanj.

Lapuh list: Je nekako isto kakor z brezo, le da smo izvozili veliko večje količine. Pridobili smo si že stalne odjemalce in tudi na drugih trgih razen Nemčije povprašujejo po našem blagu. Francoska se predvsem zanima za lapuhov cvet. Oboje ima lepo ceno.

Preslica: Se od nas prejšnja leta ni izvažala; lani smo izvozili 7000 kg v severne evropske države.

Kumna: Uvažamo, doma imamo pa boljšo od Holandske. L. 1935. smo izvozili in prodali doma že preko 1000 kg. Pričakovati je, da uvoz popolnoma izostane in je s tem prihranjenih že preko 150.000 Din, ki jih izdamo v tujini, doma pa boljše blago propada.

(Dalje prih.)

Semenska pesa, Mammuth, rdeča, polska Din 11.—.

Semenska pesa, Eckendorf, rumena, nemška Din 16.—.

Pri odjemu originalnih vreč cena po dogovoru.

Vreče iz jute kakor poštnino se računa posebej po lastni ceni.

Sredstva za razkuževanje žita.

Tillantin, sredstvo proti snetjavosti v zavitkih po 200 g Din 12.—.

Ceretan, sredstvo proti snetljivosti, v zavitkih po 200 g, po Din 7.50.

Krmila.

Koruzna suha, za mletev sposobna, po dnevni cenl. Vreče po lastni cenl. Pri vagonkem odjemu cene po dogovoru.

Pšenični otrobi, 125 Din za 100 kg.

Klajno apno, v izvornih vrečah, težkih 50 kg po 2.75 Din za kg, na drobno 3.80 Din za kg.

Orehove tropine 35% beljakovin in toliščobe po Din 160.— za 100 kg.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolišče po 2.— Din za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 5.50 za kg, na drobno Din 6.— za kg.

Ribje olje za živino, ročke po 5 kg 85 Din; se pošilja po pošti; v steklenicah po $\frac{3}{4}$ litra 14 Din,

v steklenicah po 1½ litra 28 Din; v posodo kupca po 16 Din za kg.

Provoden, priznano redstvo v moderni svljenje, v škatlah po 800 g po 20.— Din.

Živinska sol, v vrečah po 50 kg za 75 Din.

Vreča pri 50 kg 12 Din.

Rudninski kamen za lizanje komad Din 10.—.

Umetna gnojila.

Člani imajo poseben popust, ako se izkažejo z legitimacijo in ako gnojilo plačajo takoj pri prevzemu v skladišču. Pri pisмениh naročilih je rok plačila za dosego popusta 20 dni od datuma računa; sicer veljajo iste cene kot za nečlane.

Umetno gnojilo	Vsečina v %			Prodajna cena v Din za 100 kg								
	dušika	fosforne kisline	kalijsa	pri vagonem odjemu		pri odjemu na vreče iz skladišča						
				franko	cena Din	Ljubljana	Maribor	Celje	Novo mesto	Konjice	Puconci	
a) Dušičnata gnojila:												
čilski soliter	16			vsaka post.	280	290	290	290	290	290	290	290
apneni dušik v vrečah	16			"	176	183	183	183	183	183	183	183
v ploč. posodah	16			"	190	200	200	200	200	200	200	200
apnena sečnina	16			"	250	258	258	258	258	258	258	258
sečnina	40			"	600	615	615	615	615	615	615	615
b) Fosfornokisla gnojila:												
Fosfatna žindra rudninski superfosfat		18%		"	72	75	75	75	75	75	75	75
kostni superfosfat		16		"	93	98	98	98	98	98	98	98
Thomasova žindra		18 ²⁰ / ₂₀		Ljubljana*	115	118	118	118	118	118	118	118
razklejana kostna moka		19%		"								
c) Kalijeva gnojila:												
kalijeva sol			40	"	154	156	156	156	156	156	156	156
d) Mešana gnojila:												
nitrofoskal-Ruše	4	8	8	vsaka post.	137	143	143	143	143	143	143	143
nitrofoskal I.	8	6	8	"	166	173	173	173	173	173	173	173
nitrofos	4	12		"	127	133	133	133	133	133	133	133
surova kostna moka	4	12		Ljubljana	95	100	103	103	103	103	103	104
rozna moka	11—12	5		nakladalna postaja								
e) Apneni prah (samo vagonске pošiljkatve)												

po najnižji dnevni ceni

Cene pri vagonški dobavi se razumejo za 100 kg izključno davek na poslovni promet, ki znaša 2%.

Cene za polvagonški odjem in kombinirane pošiljke raznih gnojil se odredajo od primera do primera. Pri odjemu gnojil na drobno, so cene primerno zvišane. Vse navedene cene veljajo do nadaljnjega ter se morejo po nabavnih stroških menjati. * Po dnevni cenah.

Sadjarske in vrtnarske potrebščine.

a) Zatrjalna sredstva proti boleznim in škodljivcem na sadnem drevju in vrtu.

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, zlasti kaparje, zimsko zalego listnih in krvavih uši itd., v steklenicah po 1½ kg po 20 Din, v ročkah po 3½ kg 50 Din; v sodih po 100 kg Din 10.— za kg, v posodi kupca po Din 11.— za kg.

„Biljbran“ sredstvo zoper drevesne škodljivce, zlasti kaparje, zimsko zalego listnih uši in krvavih uši, v posodah po 100 kg Din 11.— za kg, v posodi kupca po Din 12.—.

„Hinsberg“ pasovi za lovljenje drevesnih škodljivcev, zavitek Din 27.—.

Arbocol papir, za napravo pasov v varstvo proti plezajočim mrčesom po deblu, v zavitkih približno 50 m 20 Din.

Arbocol lepilo za mazanje drevesnih pasov 250 g Din 14.50, 500 g Din 23.50, 1 kg Din 43.75.

Cepilna smola v škatlicah po ¼ kg 7 Din, ½ kg 12 Din, ¾ kg 22 Din.

Modra galica, — 5.50 Din, na drobno — vagonška naročila popust.

Zelenilo I. G. v zavitkih po 15 dkg Din 10.—, ½ kg Din 25, 1 kg Din 50.

Žveplovoapnena brozga zoper različne glivične bolezni, zlasti kodravost na breskvah in plesnobi, proti kaparjem in pršicam ter grizlicam, za zimsko in poletno zatiranje Din 6 v steklenici za kg; podružnicam cene po dogovoru.

Garkon zoper rastlinske škodljivce 15 Din.

Solbar, zavitki po 1 kg 27 Din.

Kvasija (mušji les), izborno sredstvo za zatiranje raznih uši in grizočega mrčesa na sobnih in vrtnih rastlinah, zavitek Din 5.—.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kg, na drobno v pločevinastih posodah 4½ kg 40 Din, v steklenicah 2 kg 15 Din, 1 kg 8 Din z embalažo vred. Po pošti se pošiljajo le pločevinaste posode.

Mazavo milo po 12 Din v posodi kupca.
Aphidon, sredstvo za pokončavanje listnih in krvave uši v posodi po 1 kg Din 50.—
Aresin (krečni arzenat), kg Din 36.50.
Nosprasen, zavitki po 5 kg Din 24 za 1 kg, 1 kg Din 30.
Nosprasiť, zavitki po 5 kg 39 Din za kg, 1 kg 45 Din.
Meritol (kalcijev arzenat), 400 gr Din 15.—
Zello-pasta proti voluharjem Din 15.50, zrnje proti mišim Din 8 za zavitek.
Strihlinova pšenica proti mišim po 25 g Din 4.—, po 50 g Din 6.—.

b) Sadjarsko in vrtnarsko orodje.

Najboljši cepilni noži Kunde-jevi, pripravni za vse načine cepljenja sadnega drevja, komad 40—102 Din.

Prvovrstni vrtni noži tvrdke Kunde-Dresden (obrezači), komad od 42 do 58 Din.

Brusni kamni za Kundejeve nože, za člane po 30 in 46 Din, za nečlane 31 in 48 Din.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja od 15 do 35 Din.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in goseničnih gnezd po 20, 50, 175 in 210 Din.

Drevesne škarje Kunde za obrezovanje visokega drevja od 45 do 190 Din.

Peresa za škarje, domače, 0.75 Din za komad.

Peresa za škarje, Kunde, 1.75 Din za komad.

Škarje za striženje mej ali vrzeli 120 in 125 Din.

Drevesne žage od 35 do 110 Din.

Žični koški za varstvo pred zajcem komad 8 Din.

Drevesne ščetilnice (krtače) za čiščenje mahu in lišaja z debel in vej na starem drevju, za člane male 20, 22, velike 40 Din.

Strgulje za drevje, za strganje stare skorje na drevju po 25 in 35 Din.

Sadni obrači po 15 in 44 Din.

Pasti za voluharje 5 Din, cevke po 13 Din.

Lopate za štihanje, navadne, za člane 15 in 24 Din, za nečlane 16 in 25 Din.

Lopate za štihanje, Kunde, za člane 80 Din, za nečlane 83 Din.

Lopate za nakladanje (zajemalke) po 18 in 24 Din.

Grablje, železne, 10—16 zob, za člane po 11, 14, 17 in 18 Din, za nečlane vsake grablje 1 Din dražje.

Grablje na valj, 5 in 10 zob, 80 Din.

Vile, železne, s tremi roglji po 14 Din, s štiri roglji po 15 Din.

Vilaste lopate Kunde za rahljanje zemlje, za člane po 100 Din, za nečlane 105 Din.

Vile, garantirane, s tremi roglji 23 Din, s štiri roglji 32 Din.

Vrtna zalivalke „Jajag“ 3 l 155 Din, 10 l 160 Din.

Motike sejalne, za člane komad 45 Din, za nečlane 47 Din.

c) Škropilnice za sadno drevje in vrtove.

Ročna škropilnica „Nova“, 1½ l vsebine 175 Din. „Top“ 175 Din. Cevi za podaljšanje Nova škropilnice Din 12.—.

Samodelna nahrbtna škropilnica A. H. 20, tvrdke Nechville po 1400 Din z bambusovo cevjo vred; **Vega**, francoski sistem, po 1340 Din.

Samodelne nahrbtnne škropilnice Kovina: 16 l Din 1050.— z bambusovo cevjo vred.

Prevozna škropilnica za sadno drevje in hmelj „Vindex“, ročno prevozna z 5 m gumljevimi cevmi, 2 podaljška po 75 cm in patentnim razpršilnikom z eno cevjo po Din 000.—.

Kultivatorji (ročni Kunde), po Din 24.—, 28.—, 32.—, 37.—.

Razpršilnik „Flick“ za visoko drevje po 110 Din komad.

Razpršilnik „Kovina“ po 35 Din.

Vinogradniške in kletarske potrebščine.

a) **Zatiralna sredstva proti boleznim in škodljivcem na vinski trti.**

Modra galica, 5.50 Din, na drobno; za vagonsko naročilo veljajo posebne cene.

Žveplo, dvojno vtilirano po 3.75 Din za kg.

Salolidin (antiklor natrijev tiosulfat), vreče po 100 kg po 4.50 Din za kg, v manjših količinah po 5.— Din za kg.

Uranja zelenilo, v zavitkih po 15 dkg 10 Din, ½ kg 25 Din, 1 kg 50 Din.

b) Škropilnice in razni predmeti.

Rafija, ličje po 15 Din kg.

Trtne škropilnice, bakrene, original Vermorel 440 Din, original Austria 440 Din, Jubila 500 Din, „Rex“ 520 Din.

Potrebščine k škropilnicam: Kolenca po 10 Din, dvojni razpršilnik 60 Din, prehodna pipa s cedilom Din 25, Din 45, Nechville 90 Din, navadni razpršilnik, kapica 10 Din, igla 6 Din.

Gumijeve cevi za škropilnice 10×3 po 11 Din, 13×3 po 15 Din.

Gumijeve kroglice po 2.50 Din.

Gumijeve plošče po 8 Din za komad.

Gumijevi trakovi: Reithoffer Din 120.—.

c) Kletarske potrebščine.

Azbest za čiščenje vina po 80 Din za kg.

Eponit za čiščenje vina po 50 Din za kg.

Kalimetabisulfit 10 dkg 4 Din, 1 kg 27 Din.

Žveplovski trakovi na azbestu po 16 Din za kg.

Tanin ali čreslovina popolnoma čisti, brez tujega okusa in duha za čiščenje in boljšo ohranitev vina, 5 dkg 40 Din, 10 dkg 60 Din, ¼ kg 100 Din.

Kalijeva lužnina za določanje kisline v moštih, vinu in brezalkoholnih pijačah, ¼ l 20 Din, ½ l 35 Din, 1 l 65 Din, brez steklenice.

Kipelne vehe, steklene, velike po 75.— Din.

Kipelne vehe lončene velike 20 Din, male 15 Din.

Ebuloskop Malligand, uradno preskušen, 680 dinarjev.

Vinske in sadne stiskalnice z vsebino 100 litrov 1650 Din.

Sadni mlin Weiss 2500 Din.

Sadni mlin Č. 1200 Din.

Živinorejski in mlekarški predmeti.

a) Živinorejski predmeti.

Telečji napajalniki po 80.— Din.

Gumijevi seski za napajalnike, za člane po 24 Din, za nečlane po 25 Din.

b) Mlekarske potrebščine.

Posnemalnik Vega E za 75 l po 1200 Din.
 „Baltic“ posnemalnik D3 za 130 l, s podstavkom 1800 Din.
 Posnemalnik „Milena“, 45 litrov po Din 980.—, 60 litrov po Din 1100.—.
 Obročki za posnemalnike, mali po 5 Din, veliki po 10 Din.
 Pinje, št. 1 za 5 l po Din, št. 2 za 10 l po Din.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka po profesorju Gerberju) 40 in 50 Din.
 Sirišče, dansko, originalno Hansenovo, v prahu (iz Kodanja), v škatljicah po 25 g 14 Din, 50 g 26 Din, 250 g 110 Din, 500 g 210 Din.
 Brzoparilnik Alfa, s pocinkanim kotlom, 80 literski po 2060 Din, 200 literski po 3350 Din.

c) Živnozdravniški predmeti.

Živnozdravniški predmeti (češki izdelek):
 Požiralnikove cevi, za teleta 70 Din, za goved za člane 255 Din, za nečlane pa 260 Din.
 Trokarji za teleta, za člane 45 Din, za nečlane 48 Din; za goved za člane po 50 Din, za nečlane 53 Din.
 Irigatorji, kompletni (po 3 l), za člane po 90 Din, za nečlane 95 Din.
 Zaustavljači, ponikljani, 60 Din.
 Mlečni katetri po 7 Din.
 Obročji za bike, navadni za člane 17 Din, za nečlane po 19 Din.
 Toplomeri za merjenje vročine, za člane po 25 Din, za nečlane 26 Din, odnosno za člane 30 Din in nečlane 31 Din.

d) Perutinarski predmeti.

Znamke za perutnino, celoloidne, po 0.30 Din za komad, aluminijaste s številkami po 0.75 Din za komad, ušesne znamke za živino po 1.50 Din za komad.
 Aparat za kapunjenje Din 265.
 Tehnica za jajca, za člane 50 Din, za nečlane 55 Din.

Poljedelsko orodje in stroji.

a) Plugji in plužni deli.

Sackovi plugji in plužni deli: D9SS po 1200 Din, D8MN po 1100 Din, D7MN po 1060 Din, D5MNR 760 Din, D6X po 760 Din, B6E 760 Din, E6WN 760 Din.
 Obračevalni plug, NW7 po Din 1550.
 Dvobrazdni plug, lahki ZRB6 po 1100 Din.
 Glave: D9SS po 380 Din, D8SS po 350 Din, za lesene pluge 150 Din, obračevalna HNW5 in 7 po 470 Din, osipalna HUN 480 Din.
 Lemeži za D7 po 35 Din, za D6 po 30 Din, za obračevalne pluge po 35 Din.
 Plazi za D6 in D7 po 30 Din za komad.
 Črtala za D7 in D6 po 30 Din za komad.
 Deske, Sack za D8MN po 140 Din.
 Plužna s peresnim podzemeljskim rahljačem, sistem Bendhack, po 1200 Din.
 Izruvač za krompir, sedemdelni, stane za nečlane 340 Din.

Osipalnik HUN po 750 Din, BHR Din 380.—.

b) Njivske brane.

Dvodelna 4b, široka 166, težka 62 kg, 700 Din.

c) Travniske brane.

Travniske brane z zvezdnimi členki: Z1 široka 1.50 m, težka 44 kg, 740 Din; Z2 široka 1.85 m,

težka 52 kg po 810 Din; Z3 široka 1.50 m, težka 50 kg po 800 Din;

z noži: N3, široka 1.80 m, težka 78 kg 950 Din; N2, široka 1.50 m, težka 67 kg po 850 Din.

Kombinirana travniška in njivska brana KW1, dvodelna, široka 1.50 m, težka 60 kg po 600 Din, njivska brana KW2, široka 2.25 m, težka 88 kg, trodelna po 1000 Din.

Brane na krožnike SE 10L 3500 Din.

d) Planeti ali okopalniki.

Planet št. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, 700 Din; štev 18 180 Din.

Glave za planet, komad po 150 Din.

Kultivator z 9 peresi B. C. 9 Din 1650.

e) Sejalni stroji.

Sejalni stroj Sack, 1.50 m širok, devetvrstni BETTA po 4500 Din; H9 po 2700 Din.

Sejalica Unikum, 14 vrstna Din 6000.—.

Sejalica za koruzo, dvovrstna K. J2 Din 800.
 Senior ročne sejalice, H po 920 Din.

f) Slamoreznice.

Slamoreznice Borek: VFSR12 z verigo po 2000 Din, Volga na pogon 3150 Din, 12 po 1750 Din, 10 col 1650 Din.

g) Gnojnične sesalke.

Sesalke Monachla (gnojne pumpe) 330 cm za člane po 800 Din, 360 cm po 820 Din, 390 cm po 860 Din, 420 cm po 900 Din, 450 cm po 920 Din, 290/420 cm po 980 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

Sesalke, domači izdelek, v dolžini 3 m za člane 500 Din, 3.90 m 605 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

Sesalke, F450 za člane 1000 Din, za nečlane 1020 Din.

Sesalka „Kremžar“, dolžina 3 m za člane 1050 Din, 3.50 m po 1100 Din, 4 m 1150 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

Razpršilnik za gnojnične sode po 85 Din.

h) Trijerji in čistilniki.

Trijerji (originalni Hedovi), V/2 po 6300 Din, II/II po 4800 Din.

Žitočistilniki: „Č“ 1000 Din, „K“ 1350 Din, „E“ 1800 Din.

Sortator Banat 2200 Din.

i) Razni stroji in orodja.

Mlatilnice Paternolner — na motorni pogon 1800 Din; na ročni pogon 2200 Din, na pogon na vitelj 2380 Din, K 22 Din 4300.—.

Benzin motorji Lorenz, 3—4 KS 7000 Din.

Kose, za člane 25 Din, za nečlane 26 Din.

Kosilnice, dvovprežne „Knotek“ s 16 in 18 zobmi 3500—3600 Din.

Kolo za kosilnico (nosilno kolo za drog) 330 Din.

Odlagalna priprava pri kosilnici žita 450 Din.

Robkač za koruzo, mali ročni po 65 Din, R. R. 850, EMR po 1000 Din.

Drobiljač (šrotar) za oves EMO, po 1500 Din.

Brzoklepalnik „Stubaler“ po 375 Din za kom.

Reporeznice, domače, male po 370 Din, 540 Din, velike po 700 Din.

Kupujte domače blago!

Modra galica „Solnce“

Sporočamo vsem cenjenim odjemalcem, da smo uredili novo moderno tovarno za izdelovanje modre galice (bakrenega sulfata), ki jo pridelujemo v tolikih količinah, da moremo zadostiti vsakemu povpraševanju po njej.

Naša modra galica se bo prodajala pod znamko „SOLNCE“ in bo imela zaščitno znamko: vinski list z grozdom in hmeljski list s hmeljskim sadežem.

Galica iz naše tovarne je prvovrsten, čist izdelek, ki ne zaostaja za najboljšimi svetovnimi in domačimi znamkami.

Našo galico so kemično preizkusili in analizirali:

1. **tovarna sama**, ki je našla čistoče 99,67 %;
2. **Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani**, ki je našla čistoče 99,77 %;
3. **Kemični institut Univerze v Ljubljani**, ki je našel čistoče 99,98 %.

Na podlagi teh analitičnih ugotovitev jamčimo čistočo galice od najmanje 99,5 %, medtem ko zahtevajo zakonski predpisi za promet z modro galico samo 98 %, in je torej naša galica mnogo boljša, kakor to zahteva od nje zakon.

Nihče vsled tega ne more imeti nobenih predsodkov, češ, da naša modra galica, ki se bo prodajala pod znamko „Solnce“, ne bi v polni meri odgovarjala vsem zahtevam ki se nanjo stavlajo.

Naša galica je mnogo cenejša kot inozemsko blago, je pa v kakovosti naša galica boljša. Vsled tega ni nobenega razloga za konzervativno zadržanje proti prvovrstnemu domačemu izdelku.

Metalno akcionarsko društvo
Ljubljana

V zalogi pri:

Kmetijski družbi v Ljubljani

in njenih skladiščih: Maribor, Celje, Konjice, Murska Sobotica, Novo mesto in pri kmetijskih podružnicah.

MERITOL
„SCHERING“

Dve leti uporabljajo vsi praktični sadjarji in vinogradniki

za zatiranje škodljivcev (gosenic), ki nagrizujejo zelene dele na sadnem drevju in vinski trti
KALCIJEV ARZENAT-MERITOL za škropljenje „Schering“,
ker je uporaba kalcijevega arzenata „Schering“ ekonomična in enostavna ter ni potreben dodatek apna k škroplivu.
Sredstvo se uporablja v raztopini z vodo ali kot dodatek k bakreno-apneni brozgi.
Prednosti uporabe: Sredstvo je lahko topljivo in ne dela nikake vsedline, učinkuje trajno in ne opali listov. Raztopina
je tudi zelo lepljiva ter ne zamašuje škropilnic. — Za zatiranje kislega črvička uporabljamo suho sredstvo za prašenje

PRAŠEK ARSENA - MERITOL „Schering“.

Za istočasno zatiranje peronospore
in kislega črvička uporabljamo **PRAŠEK ARSENA IN BAKRA - bakreni Meritol „Schering“.**

Prednosti uporabe suhih sredstev: naprava škropilva izostane, dalje je uporaba tega sredstva zelo enostavna,
zelo ekonomična ter nenadkriljivo lepljiva. — Proti različnim gosenicam, različim hroščem in ličinkam, mravljam, ki lezejo
po debla dreves, namestimo lepljive pasove. Priporočamo uporabo najboljšega lepiva: **LEPILO ZA GOSENICE - „Schering“.**

Za zatiranje rdečega pajka na hmelju, plesnobe ali ooidija na
cvetju uporabljamo 1% raztopino v vodi, sredstvo, tekoče **ERYSIT - „Schering“.** Zahtevajte navodila (letake)

Schering-ova sredstva se dobijo: **Schering-Kahlbaum A. G.**, oddelek za zaščito rastlin.

Generalno zastopstvo **ZAGREB**, Trg Kralja Petra 9.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SODNA) ULICA 1

Telefon 2847.

Brzjavni: „Kmetijski dom“

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Žiro račun: Narodna banka

Podružnici v

Kamniku in Mariboru

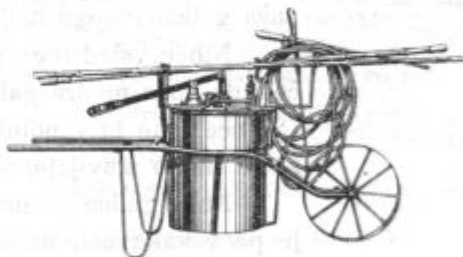
Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. **Jamstvo za vse vloge** presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. **Posojila** daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi vrednostnih papirjev ter kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **Oskrbuje:** Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje **Preskrbuje:** Čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta **Blagajniške ure:** Ob delavnikih od 8—12 1/2 in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2 ure.

Kmetovalci!

Uporabljajte za škropljenje vinogradov ter
sadovnjakov že dolgo let preizkušene ter
prvovrstne škropiljke tvrdke

„Kovina“ d. d., Maribor

Pred nakupom zahtevajte prospekte.

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d. Celje in Hrastnik

proizvaja in dobavlja sledeča umetna gnojila:

kostni superfosfat KMF 19%

rudninski superfosfat

16% in 18%

fosfatno žilindro 6-10-18%

nadalje ima tovarna stalno na zalogi:

mešana gnojila KAS

(kaliamonsuperfosfat)

kalijevo sol 40% za gnojenje

čilski soliter 16% za gnojenje

vse vrste gnojil se prodajajo po najnižjih dnevni cenah.

Vprašanja in naročila: na Tovarno kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d. ali na filijalno tovarno v Celju.

Za uredništvo odgovarja: Fr. Kafol. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela.
Tisk J. Blasnikova nasl. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. — Odgovoren L. Mikuš.

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50

(v lastnem poslojpu).

Telefon: 3781 — 3782 — 3783 — 3784 3785.

Brzozavni naslov: Kredit Ljubljana.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsako-
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut,
borzna naročila, p. edujmi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menič in kuponov, na-
kazila v tu- in inozemstvo. Safe-deposits itd.

Oglas

Vsi si želimo konca nepovoljnega starja na denarnem
trgu in iz tega izvirajoče gospodarske krize! Priznanje, ki
ga po cel. državi uživa slovensko denarništvo, temelji zlasti
na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in
vztrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne za-
vode dvignili do takega ugleda in pripomogli domovini
do blagostanja!

Pomagajmo si sami!

Vlagajte svoje prihranke, vir blagostanja, v domači
največji den. rni zavod, to je

**Mestna hranilnica ljubljanska
v Ljubljani**

Nova nahrbtna trtna in drevesna škropilnica

„Jubila 2“ Model 1934

z lijakastim gornjim delom

in prevozna škropilnica na visoki pritisk

„Vindex“

medeninast kotel ca. 75 l
15–20 atmos. pritiska, za
regulirati do 10 m višine

so najbolj zmožne škropilnice na svetu

V zalogi pri:

Kmetijski družbi v Ljubljani
in njenih skladiščih

Redno brizganje: vesela trgatev

Kupujte modro galico, katera
se izdeluje pod stalno državno
kontrollo:

MODRA GALICA
„ZORKA“

Kužni katar sramnice

in kužno zvrženje pri kravah škoduje
tudi mlečnosti. Odvračevalno sredstvo: „**Bissulin**“!
Dobi se samo na živinozdravniški recept. Najmanjši
tvorniški omot 25 svečic. Nepokvarljivo, brez duha,
nestrupeno.

H. Trommsdorff Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik:
„LYKOS“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

Najuspešnejše sredstvo za rejo
domače živine je brezdvomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev, in omaslitev domače,
posebno klayne živine. — Jasen dokaz neprecenljive
vrednosti „MASTINA“ so brezštevila zahvalna pisma

Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din

Lekarna TRNKOCZY
LJUBLJANA, Mestni trg 4 (Zraven Rotovža)

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lan. tropine

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne
kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi,
najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIC-ZANKL

tovarne olja, lakov in barv
družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIĆ

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

J. BLASNIKA NASL.

Univerzitetna tiskarna

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA
ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE
VREČICE ZA SEMENA

LJUBLJANA
Breg 10-12

Najstarejši grafični zavod Jugoslavije
Izvršuje vse tiskovine najceneje in najsolidnejše
USTANOVLJENA LETA 1828

ŠPEDIICIJA TURK LJUBLJANA

OCARINJENJE

prevzema:

PREVAŽANJE

vsakovrstne robe hitro in po najnižji tarifi. — Vse
informacije brezplačno. — Telefon interurban 24-59.
— Vilharjeva cesta 33 (nasproti nove carinarnice).

vsakovrstnega blaga v Ljubljani in izven Ljubljane
z vozovi kot tudi z avt. mobil. — Telefon int. 21-57.
— Masarykova c 5 (nasproti tovarnega kolodvora).

Sadjarji in vinogradarji!

Varujte sadovnjake in vinograde nevarnih bolezni in
škodljivcev. Zanesljivo učinkujejo sledeča naša sredstva:

NOSPRASEN kombinovano sredstvo za odvracanje škrlupa, gnilobe in plesni na sadnem drevju ter peronospore na vinski trti in za zatiranje raznih živalskih zajedavcev, kakor gosenic jabolčnega zavlača, pedica, kiseljaka i. t. d.

ARESIN ali I. G. švajnfurtsko zelenilo kot dodatek žveplovi apneni brozgi ali bordoški brozgi za ugonabljanje živalskih škodljivcev, ki objedajo zelene dele sadnega drevja in vinske trte.

SOLBAR proti kodravosti breskovega listja in listja vinske trte, proti plesni na jabolkah, breskvi in vrticah.

APHIDON odlično sredstvo za letno in zimsko škropljenje proti kaparjem, krvavi uši in listnim ušicam.

GRALIT za prašenje vinske trte proti kiseljaku.

ARBOCOL lepivo za lepljive pasove proti mravljam in gosenicam.

Obširna navodila daje:

„**JUGEFA**“ k. d. Oddelek za zaščito rastlin, Zagreb, Preradovićevega 16.

Ta in druga sredstva se dobe pri Kmetijski družbi v Ljubljani in vseh njenih skladiščih.